

1 četvrtak, 19.10.2006.
2 [Otvorena sjednica]
3 [Optuženik je ušao u sudnicu]
4 ... Početak u 14.16h
5 SUDSKA SLUŽBENICA: [simultani prijevod] Međunarodni krivični sud za
6 bivšu Jugoslaviju zasjeda.
7 Izvolite sjesti.
8 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Dobar dan. Vidim da svjedok još nije
9 ovdje. Znači, imamo nekih administrativnih pitanja. Tužilaštvo, čini mi se.
10 G. WHITING: [simultani prijevod] Ne, časni Sude. Moj zadatak je da do
11 20. novembra se ne bavim administrativnim pitanjima i još uvijek uspijevam.
12 Mislim da je gospodin Milovančević taj.
13 G. MILOVANČEVIĆ: Časni Sude, dobar dan. Mi imamo jedno administrativno
14 pitanje. Prema rasporedu svedoka trebalo je da nakon generala Đukića, čije je
15 ispitivanje sada u toku, dođe svjedok MM-114, Knežević Dragan. Mi smo za njega
16 od Sudskog veća dobili *safe conduct*. Pošto je izbeglica, izvadili smo mu
17 privremenu putnu ispravu, uručili mu garancije Suda, ali je on nakon toga
18 izgubio, odnosno, nestala su mu sva ta dokumenta. Tako da se on u ponedjeljak ne
19 može pojaviti. Dakle, umesto svedoka Kneževića trebalo bi da u ponedjeljak dođe
20 Mile Dakić koji je inače najavljen kao svedok iza Kneževića. Iza njega dolaze
21 svedoci po rasporedu, Zoran Lakić MM-106, Nada Pupovac MM-092. Ovo pitanje
22 pokrećem uz molbu Sudskom veću i kolegi tužiocu da uvažavaju ovu situaciju. Mi smo
23 preduzeli mere da se ovom svedoku Kneževiću ponovo izvadi putna isprava. To nije
24 tako jednostavno jer je u pitanju izbeglica i putna isprava se daje svega na
25 sedam dana, časni Sude. Tako da će se on pojaviti nešto kasnije. A s obzirom da
26
27
28
29
30

1 u ponedjeljak bi trebalo da se pojavi svedok Mile Dakić, molim...molio bih
2 Sudsko veće da odluči po našem podnesku u skladu sa pravilom 92(F). Samo je to
3 pitanje koje sam želeo da pokrenem ovom prilikom.

4 92ter, oprostite.

5 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Jedini problem, u stvari, jedina
6 stvar koju ste zapravo mi sada rekli je da ćete staviti svjedoka 106 prije 92, a
7 prema poretku koji mi imamo trebao je biti prvo 92, a onda 106. Jer ako 84
8 dolazi sljedećeg tjedna, a nakon toga 114, a 92 treba doći prije 106, da li
9 želite da se i to onda promijeni? Da zamijenite, dakle, 106 sa 92?

10 G. MILOVANČEVIĆ: Časni Sude, mislim da sam malo ja napravio konfuziju u
11 brojevima i u redosledu svedoka. Dakle, jedino što smo želeli, to je da
12 obavestimo Sud da kao naredni svedok neće doći svedok Knežević sa oznakom MM-
13 114, već će se pre njega kao prvi svedok iza ovoga pojaviti MM-84, Mile Dakić.
14 Za njega treba doneti odluku po pravilu 92ter. Samo to. Ja sam ostale svedoke
15 pominjao kao svedoke koji idu po redosledu koji smo najavili. Zato sam ih samo
16 pomenuo.

17 G. WHITING: [simultani prijevod] Malo sam iznenađen da sada saznajemo za
18 to. Ovo je ono što Tužilaštvo, naime, želi reći o tome. Ne znam zašto ranije
19 nismo o tome bili obaviješteni, jer ćemo mi morati unakrsno ispitivati ovog
20 svjedoka u ponedjeljak, a nismo očekivali da ćemo do tog svjedoka doći sve do
21 druge polovine tjedna. Morat ćemo sve preustrojiti, ali... jednostavno ćemo to
22 morat napraviti i ja bih samo želio zamoliti da se naše kolege malo više potrude
23 da nas obavijeste o tome ranije. Možda su to saznali prije nekoliko minuta, mada

24

25

26

27

28

29

30

1 bi me to iznenadilo. Ali u svakom slučaju, mi ćemo onda početi sa tim unakrsnom
2 ispitivanju u ponedjeljak, tog svjedoka.

3 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Meni nije sasvim jasno kakvu odluku
4 Odbrana želi od nas, 92ter, kakvu konkretnu odluku po tom pravilu želite,
5 gospodine Milovančević?

6 G. MILOVANČEVIĆ: Časni Sude, po pravilu 92ter, uvodi se pismena izjava
7 svjedoka, a on se u jednom delu usmeno saslušava. Da bi se pismena izjava uvela,
8 a ona je dostavljena, potrebno je da Sudsko veće o tome odluči. Na to sam
9 mislio. I još jedna napomena, ja ne očekujem da će ispitivanje svedoka Dakića,
10 unakrsno, početi u ponedjeljak. Mislim da realno nije moguće da počne pre
11 utorka, a možda i kasnije.

12 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] A čiju tu tačno izjavu želite da se
13 uvrsti prema pravilu 92ter, Dakićevu ili ...?

14 G. MILOVANČEVIĆ: Dakićevu, časni Sude. Tako je, Dakićevu. Dakle, MM-084,
15 svedok Mile Dakić.

16 G. WHITING: [simultani prijevod] Ja se izvinjavam, časni Sude.
17 Vjerojatno je moja krivica ali ja sam sad potpuno zbunjen. Nakon sadašnjeg
18 svjedoka, gospodina Đukića, neće doći broj 114. Tko je onda sljedeći svjedok?
19 Nije mi jasno, je li to 84? Dakle, sada otpadaju 92 i 106.

20 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Ne, ne, ne, ne otpadaju, nego samo će
21 biti kasnije po rasporedu.

22 G. WHITING: [simultani prijevod] Također me zbunjuje kada Odbrana kaže
23
24
25
26
27
28
29
30

1 da se unakrsno ispitivanje neće započeti u ponedjeljak. Jer, ako se radi prema
2 pravilu 92ter, to znači da se uvodi izjava i mi počinjemo sa unakrsnim
3 ispitivanjem. Molim da mi date smjernice. A u utorak se ne radi, ako se ne
4 varam. To je praznik.

5 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Da, utorak jeste praznik. Ja ne znam
6 zašto je konkretno ovako rečeno. Ono kako sam ja shvatio, da sad nam je tu Đukić
7 i prema zahtjevu Odbrane slijedeći svjedok će biti 84. Nakon toga bi svjedoci
8 trebali nastaviti onim redom kojim su navedeni, 114, 92, 106. I gospodin
9 Milovančević sada traži da se izjava prema pravilu 92ter, svjedoka 84, uvrsti u
10 spis sada kako bi ona bila dostavljena. A što se proračuna tiče da se do utorka
11 neće doći do svjedoka 84, to ne znam na čemu to temelji Odbrana.

12 G. WHITING: [simultani prijevod] Časni Sude, mi bismo u svakom slučaju
13 voljeli da čujemo razjašnjenje, jer mi smatramo da će ovaj svjedok biti gotov
14 ovog tjedna, dakle da ćemo barem početi sa Milom Dakićem u ponedjeljak. I zato
15 bih volio da znam zbog čega Odbrana smatra da nećemo doći do unakrsnog
16 ispitivanja toga dana. A kada se radi o podnesku prema pravilu 92ter, mi nemamo
17 ništa protiv da njegov iskaz uđe po tom pravilu. Ali naravno, to ne može biti
18 uvršteno sada, on mora doći u sudnicu prvo dati svečanu izjavu i onda se to može
19 uvrstiti.

20 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Ja sam jučer rekao da se ove stvari
21 trebaju pismenim podnescima rješavati. Pokušajmo da sada napravimo iznimku, ali
22 gospodine Milovančeviću, da li bi se ovo moglo rješavati pismenim putem, ja Vas
23
24
25
26
27
28
29
30

1 molim? Postavite pitanje Tužilaštvu, dozvolite im da odgovore i dobit ćete
2 pismenu odluku.

3 Molim da sada pozovemo svjedoka.

4 G. MILOVANČEVIĆ:

5 [Svjedok je ušao u sudnicu]

6 SVJEDOK: BORISLAV ĐUKIĆ [nastavak]

7 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Dobar dan, gospodine.

8 Želim Vas podsjetiti da ste jučer dali svečanu izjavu da ćete govoriti
9 istinu, cijelu istinu i samo istinu. Da li se sjećate toga?

10 SVJEDOK: Da, časni Sude.

11 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Dakle, želim Vas podsjetiti da Vas
12 ona još uvijek obavezuje da ćete, dakle, govoriti istinu, cijelu istinu i samo
13 istinu. U redu?

14 O: Da, časni Sude.

15 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala Vam. Izvolite, gospodine
16 Peroviću.

17 G. PEROVIĆ: Hvala, časni Sude.

18 Ispituje g. Perović: [nastavak]

19 P: Dobar dan, gospodine Đukiću.

20 O: Dobar dan.

21 P: Nastavit ćemo sa glavnim ispitivanjem koje smo započeli juče.

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Recite mi, gospodine Đukiću, da li se sećate koji momenat je bio
2 presudan, odnosno da li se sećate kada su otpočeli incidenti prema
3 Jugoslovenskoj narodnoj armiji na svim pravcima, pa i u oblasti u kojoj ste Vi
4 bili? I za koji momenat, ako se sećate, za koji momenat vezujete početak tih
5 incidenata?

6 O: Prama Jugoslovenskoj narodnoj armiji incidenti su počeli nakon
7 sastanka predsednika Republike Hrvatske, Franje Tuđmana sa političkim
8 rukovodstvom Hrvatske demokratske zajednice u regiji Dalmacija, i to u mestu
9 Trogiru. Taj sastanak je održan negde početkom maja, čini mi se 5. maja 1991.
10 godine. Od tog momenta usledile su akcije isključivanja struje, telefona,
11 presretanja pojedinačnih vojnih vozila, pretresa vojnih lica, oduzimanja
12 naoružanja i sve druge incidentne radnje prema pripadnicima Jugoslovenske
13 narodne armije. Paralelno sa tim, organizovane su i akcije prema mesnom srpskom
14 stanovništvu upravo u zoni ove odgovornosti Kninskog korpusa. Ja mogu navesti
15 samo nekoliko, ovaj, takvih incidentnih situacija. A to su situacija u samom
16 Zadru koja se desila čak nešto i ranije dva, tri dana, kada je samo za jednu
17 več, poslije pogibije hrvatskog policajca Franka Lisice i njegove sahrane,
18 okupilo se oko 30.000 meštana Zadra, kada je uveče porušeno prema izveštaju
19 Policijske uprave Zadar, oko 123 objekta, srpska. To su radnje, lokali, kuće i
20 ostalo, a kasnije će uslediti i rušenje na širem prostoru, tako da smo mi imali
21 podatke koji su i zvanično potvrđeni od organa Hrvatske, negde oko hiljadu

22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 objekata na tom prostoru srušeno /sic/.

2 P: Hvala.

3 O: Molim.

4 P: U to vreme u komandi 9. korpusa bilo je i oficira, starešina Hrvata.

5 Da li je to tačno?

6 O: Tačno, i prema njima je bilo dosta incidenata. Ja moram da kažem

7 da...

8 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Prevodioci nisu čuli Vaše pitanje,

9 gospodine Peroviću.

10 Molimo Vas da pravite pauze između pitanja i odgovora kako se ne bi

11 preklapali. Molimo Vas da ponovite pitanje, gospodine Peroviću.

12 G. PEROVIĆ: Izvinjavam se prevodiocima.

13 P: Moje pitanje je glasilo: kakva je bila situacija sa hrvatskim

14 oficirima, pripadnicima 9. korpusa, u to vreme?

15 O: Veći deo hrvatskih oficira koji su popunili 9. korpus su bili sa

16 stanovima uglavnom u primorskim gradovima: Zadar, Šibenik, Split, a najviše u

17 Splitu i oni su za vreme vikenda, jer to je blizu, mogli da obiđu svoje porodice

18 ili su po tadašnjim propisima mogli svako mesec dana da dobiju sedam dana

19 slobodno i morali su proći kroz te prostore dole. Od strane policijskih snaga

20 bili su zaustavljeni, pretresani, oduzimano im je oružje, privođeni u SUP,

21 zadržavani - što je bilo sasvim protivzakonito u to vreme da se tako ponaša

22 prema pripadnicima Jugoslovenske narodne armije.

23 P: Hvala. Kada dolazi do kulminacije ovakvih incidenata, odnosno napada

24 na pripadnike ili objekte Jugoslovenske narodne armije, da li možete to da

25 vežete za određeni trenutak?

26

27

28

29

30

1 O: Opšti napad na sve jedinice i objekte, odnosno kasarne i skladišta
2 Jugoslovenske narodne armije, javno je objavljen i naređen od strane
3 predsjednika Hrvatske, 15. septembra 1991. godine.

4 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] Gospodine Peroviću, prije nego
5 što nastavite, na strani 7, redovima 10 do 19 - ima nešto što ne razumijem. Tu
6 stoji da je većina hrvatskih oficira koji su bili u 9. korpusu, da su oni imali
7 stanove u gradovima i da ih je policija zaustavljala kada su preko vikenda
8 odlazili da vide svoje porodice. Da li sam dobro shvatila, dakle, da su ih
9 zaustavljali, da ih je policija zaustavljala, pretraživala i oduzimala oružje?

10 G. PEROVIĆ: Preko svedoka ćemo ovu situaciju precizirati.

11 P: Da li se radi, gospodine Đukiću, o oficirima Jugoslovenske narodne
12 armije hrvatske nacionalnosti koji su imali stanove u Zadru, Šibeniku i ostalim
13 gradovima koje ste pomenuli?

14 O: Da. O tim oficirima a koji su bili na službi u 9. korpusu u Kninu.

15 P: Da li je ovaj odgovor dovoljan, časni Sude?

16 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] Samo sam htjela provjeriti da
17 li je to...

18 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Da Vam kažem što ja ne razumijem u
19 toj rečenici: ovaj dio gdje se govori o tome da su oni "stanovali u", samo da se
20 vratim na tu odgovarajuću stranicu... "Većina hrvatskih oficira koji su bili u
21 9. korpusu imali svoje stanove i stanovali u gradovima." Nije mi jasno, što se
22 misli većinom. Kaže se dalje uz obalu, dakle u Zadru, Šibeniku i Splitu, većinom
23
24
25
26
27
28
29
30

1 u Splitu. Tko je stanovao u tim stanovima?

2 G. PEROVIĆ: Mislim da je najbolje da nam to svedok objasni.

3 P: Dakle, reč o oficirima hrvatske nacionalnosti, pripadnicima
4 Jugoslovenske narodne armije na službi u 9. korpusu čije je sedište u Kninu.
5 Hoćete nam objasniti da li su to oficiri koji su stanove imali u nekim drugim
6 gradovima?

7 O: Tačno. Imali su stanove u gradovima koje sam naveo. Tu su im živele
8 porodice, a oni su službovali u Kninu. Dobili su službu vojnu u toj komandi 9.
9 korpusa. A na primeru mom mogu da Vam objasnim. Ja sam službovao u Kninu, a stan
10 sam imao u Herceg Novom u Crnoj Gori.

11 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Dakle, ti su ljudi imali stanove u
12 mjestima kao što su Zadar, Šibenik, Split. To je to. Dobro, u redu. Hvala,
13 gospodine Perović.

14 G. PEROVIĆ: Hvala Vama, časni Sude.

15 P: Dakle, gospodine Đukiću, 15. septembra 1991., kako ste rekli, po
16 naredbi predsednika Hrvatske, Franje Tuđmana, dolazi do opšte blokade kasarni i
17 objekata JNA na teritoriji Hrvatske. Je li tako?

18 O: Da.

19 P: Šta se dešava u zoni odgovornosti 9. korpusa posle ove naredbe
20 predsednika Hrvatske?

21 O: Pa posle ove naredbe dešava se da je blokirano skladište Žitnić sa
22 minsko eksplozivnim sredstvima koje se nalazilo iza Drniša na... uz

23 komunikaciju, saobraćajnicu Drniš-Šibenik. Zatim je blokirano od strane para
24
25
26
27
28
29
30

1 snaga Hrvatske, skladište i baza 55. mornaričko tehnička raketna baza zvana
2 Trbounje i blokirano s... blokirane su obe kasarne i svi drugi objekti u
3 garnizonu Sinj koji je pripadao delom i komandi Kninskog korpusa jer je 316
4 brigada bila formacijska jedinica u sastavu Kninskog korpusa.

5 P: Vratit ćemo se nešto kasnije na te događaje, a sada bih prešao na
6 jednu drugu temu.

7 Gospodine Đukić, da li znate šta je bilo sa naoružanjem Teritorijalne
8 odbrane opštine Knin? Gde se ono nalazilo i pod čijom kontrolom?

9 O: Kompletno naoružanje Teritorijalne odbrane opštine Knin se nalazilo u
10 skladištu koje je imalo svoj naziv Krka u blizini samog Knina gde je bio jedan
11 tvrdi objekat u kome je čuvano naoružanje i oprema jedinica Teritorijalne
12 odbrane. To skladište je obezbeđivala straža Jugoslovenske narodne armije, a
13 /nerazgovijetno/ koji su po dokumentima mogli da ulaze u skladište morali se
14 javiti komandiru straže i izvršavati određene zadatke u tom skladištu.

15 P: Hvala. Dakle radilo se o skladištu Jugoslovenske narodne armije?

16 O: Skladištu Teritorijalne odbrane koje je bilo u sklopu skladišta
17 Jugoslovenske narodne armije. Al' tu je bilo više objekata. Jedan od tih
18 objekata je bio izdvojen za Teritorijalnu odbranu, a ostali objekti su bili
19 skladišta gdje se čuvala ratna oprema, naoružanje jedinica Jugoslovenske narodne
20 armije.

21 P: Zahvaljujem. Šta znate o odluci predsjedništva SFRJ od 9. januara
22 1991. godine, o kakvoj se odluci radi?

23 O: Predsedništvo SFRJ donijelo je odluku 9. januara o razoružavanju svih
24 parapolicijskih i paravojnih snaga na teritoriji SFRJ. A to se odnosilo uglavnom

25

26

27

28

29

30

1 na razoružavanje paravojnih i pala...parapolicijskih snaga na teritoriji
2 Hrvatske i Slovenije i u nekih prostorima Bosne i Hercegovine.

3 P: Da li Vam je poznato da li je Hrvatska u to vreme postupila po ovoj
4 odluci predsedništva SFRJ?

5 O: Ja bih samo objasnio da je na osnovu toga naređenja svaka komanda
6 niža, a i komanda Kninskog korpusa, formirala komisiju koja je trebala da
7 prihvati naoružanje od tih jedinica i da ga uskladišti u skladišta pod kontrolom
8 Jugoslovenske narodne armije. Iz mog sastava gde sam ja komandovao jedinicom
9 određena su dvojica starešina: načelnik tehničke službe major Savulj Dušan i
10 jedan /?rukovac/ zastavnik, ono stariji je bio, stariji vodnik prve klase, Petko
11 Mile, koji su bili u komisiji. Rad komisije je bio u severnoj kasarni u Kninu i
12 ta komisija je imala zadatak da uz dokumentaciju, video zapise primi od građana
13 i od svih onih koji donesu oružje u prostorije severne kasarne. Poznato mi je da
14 je MUP, odnosno stanica milicije Knina, predala 100 automatskih pušaka, tri
15 puškomitraljeza. Pored toga još je na desetine raznog oružja predato od strane
16 građana sa opštine... teritorija opštine Knina. A isto mi je tako poznato da je
17 komisija formirana u garnizonu Benkovac, ali o detaljima i koliko je vraćeno
18 stvarno ne znam.

19 A poznata mi je i sledeća činjenica da je na teritoriji cele Hrvatske
20 vraćeno svega 150 cevi za što postoje dokazi u Generalštabu vojske Jugoslovenske
21 narodne armije. U to vreme minimalno je Hrvatska imala uveženih 30 hiljada
22 automatskih pušaka iz inostranstva, uglavnom iz Mađarske. Vratila je 150 - ne
23 tih pušaka nego nekog drugog naoružanja, starog, trofejnog, tako samo da bi se
24
25
26
27
28
29
30

1 zamazale oči javnosti.

2 P: Hvala. Gospodine Đukiću, da li znate šta je Vanceov plan i kada je
3 prezentiran?

4 O: Pa mislim da mi je dovoljno poznat Vanceov plan jer morali smo ga
5 upoznati i morali smo postupati po njemu. To je plan međunarodne zajednice,
6 Ujedinjenih nacija, Saveta bezbednosti.

7 P: Kada se pojavio?

8 O: On se pojavio...

9 PREVODITELJ: Molim da ne govorite u isto vrijeme. Hvala.

10 O: Pojavio se decembra 1991. godine, a njegova primena je počela, kol'ko
11 je meni poznato, u januaru 1992. godine - s tim što su neki elementi toga plana
12 već i u decembru otpočeli da se realizuju, kao što je upućivanje monitora ili
13 vojnih posmatrača na linije sukoba između...

14 P: Hvala. Da li je ovim planom bilo predviđeno da Republika Srpska
15 Krajina može imati vojsku i policiju?

16 O: Da. Doslovno u planu stoji: "Republika Srpska Krajina može imati
17 vojsku i policiju." Što se tiče vojske govori se o Teritorijalnoj odbrani koja
18 mora se demobilizirati, teška tehnika skloniti u magacine ili skladišta sa
19 sistemom dupli ključ - što je i postupljeno u Republici Srpskoj Krajini. Da se
20 Jugoslovenska narodna armija po dogovoru mora izvući do 19. odnosno 20. maja
21 iste godine, 1992. godine. A što se tiče policije, decidno stoji da Republika
22 Srpska Krajina može imati policiju. I da se policija sastoji od takozvane
23 regularne, odnosno regularne /sic/ policije kao i svim zemljama sveta i
24 regionalne policije. Znači, data je mogućnost da se obrazuje, formira,
25 regionalna policija, što su Vlada Republike Srpske Krajine, njeno rukovodstvo i
26 donijelo odluke...

27

28

29

30

1 P: Hvala.

2 O: ... i realizovalo taj zadatak.

3 P: Da li je u predviđenom roku došlo do demobilizacije jedinica

4 Teritorijalne odbrane u RSK, da li se sećate?

5 O: I po izveštaju Savetu bezbednosti koji je dostavljen - čini mi se
6 negde u augustu mesecu 1992. godine od strane predstavnika mirovnih snaga na
7 teritoriji RSK - stoji da je Jugoslovenska narodna armija se izvukla sa - do tog
8 vremena kad je izveštaj pisan - sa teritorija Republike Srpske Krajine, da se
9 Teritorijalna odbrana demobilisala i da je oružje stavljeno u skladišta onako
10 kako je to predvideo Vanceov plan.

11 P: Hvala.

12 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Zamolit ću samo da se nešto razjasni.
13 Možda je bolje to pitati sada nego čekati. Na strani 12 u retku 19, svjedok
14 govori o... u stvari da počnem od početka te rečenice: "Što se tiče policije,
15 izričito je navedeno da bi Republika Srpska Krajina mogla imati vlastitu
16 policiju i da bi ta policija obuhvaćala redovnu policiju - kao u svakoj zemlji u
17 svijetu, kao i redovnu policiju." Dakle, redovnu i redovnu. Da li postoje dvije
18 vrste redovne policije ili je došlo do greške?

19 SVJEDOK: Došlo je do greške. Ne postoje dve vrste redovne. Postoji samo
20 jedna vrsta regularne redovne policije.

21 G. PEROVIĆ: Časni Sude, mislim da je došlo do greške u prevodu. Svedok
22 je spomenuo regularnu i regionalnu policiju kao dve vrste policije.

23 SUDAC HOEPFEL: [simultani prijevod] Da postavimo pitanje. Molim svedoka
24 da... molim da se svedoku postavi to pitanje, jer ja sam zapravo mislio na to
25 isto pitanje. Dakle, policija je obuhvatala šta? Nešto što je uobičajeno u

26

27

28

29

30

1 ostatku sveta i nešto drugačije. Možete li, molim Vas, da mi ponovite šta ste
2 želeli da nam kažete jer imamo problem sa prevodom?

3 SVJEDOK: Po Vanceovom planu predviđena je regularna policija i
4 predviđene su regionalne policijske jedinice. Znači, redovna ili regularna
5 policija koja je... koja inače funkcioniše i deo isto policije koji su oni
6 nazvali regionalnom policijom. Policijom koja se može formirati za regije. Ja
7 bih malo tu pojasnio...

8 G. PEROVIĆ: Samo trenutak, svedoče. Hvala. Izvolite nastavite.

9 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Ja bih želeo jedno objašnjenje. Ja
10 mogu da poimam da se regularna policija regionalizuje, tako da mi još uvek nije
11 jasna razlika između redovne, regularne policije i regionalne. Molim da mi se to
12 objasni.

13 G. PEROVIĆ: Časni Sude, ja mislim da ću kroz naredna dva, tri pitanja
14 razrešiti ovu Vašu dilemu. Ako mi dozvolite, ja bi u tom smislu postavio
15 paragraf pitanja.

16 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala, gospodine Peroviću.

17 G. PEROVIĆ:

18 P: Gospodine Đukiću, kad kažete regionalne, regionalna policija,
19 regionalne snage, na šta tačno mislite? Na kakvu vrstu policijskih snaga?

20 O: Ja mislim na policijske snage koje se u Republici Srpskoj Krajini
21 zvale posebne jedinice milicije.

22 P: Hvala. O tome ćemo sada upravo govoriti.

23 Kada su formirane te posebne jedinice milicije, da li se sećate?

24 O: Posebne jedinice milicije su formirane 28. aprila 1992. godine.

25 P: Tada je formirana Uprava posebnih jedinica milicije RSK, je li tako?

26

27

28

29

30

1 O: Tako je.

2 P: Da li znate po čijem naređenju?

3 O: Uprava je posebnih jedinica milicije formirana po naređenju
4 Generalštaba Jugoslovenske narodne armije.

5 P: Molim da se prikaže na monitoru dokument sa liste Tužilaštva 65ter
6 broj 1334.

7 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Dok čekamo da se to uradi, Vi kažete
8 da je datum kada je obrazovana Uprava posebne jedinice milicije unutar
9 Ministarstva unutrašnjih poslova... Kog Ministarstva unutrašnjih poslova - SAO
10 Krajine ili pak Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije?

11 G. PEROVIĆ:

12 P: Hoćete li, gospodine Đukiću, to da nam razjasnite, o kom ministarstvu
13 se radi - SFRJ ili SAO Krajine?

14 O: Naredbu je napisalo ne ministarstvo SFRJ, nego Generalštab
15 Jugoslovenske narodne armije, kol'ko se ja sećam.

16 P: Ali ova Uprava?

17 O: A ova Uprava je imala dve veze, jednu vezu je imala, znači načelnik
18 Uprave je imao jednu vezu direktnu koja izvodi ka ministru odbrane, tada
19 aktuelnom Stojanu Španoviću, a druga veza...

20 P: O tome ću Vas pitati kasnije...

21 O: ... izvodi ka ministru unutrašnjih poslova.

22 P: Gospodine Đukiću, o tome ću Vas pitati kasnije. Sada na monitoru
23
24
25
26
27
28
29
30

1 imamo ovaj dokument čiju sam prezentaciju zamolio. Molim da se prikaže druga
2 strana ovog dokumenta.

3 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Oprostite, mene interesuje da kada je
4 svedok rekao da datum obrazovanja Uprave posebne jedinice milicije unutar
5 Ministarstva unutrašnjih poslova, mene interesuje o kom se Ministarstvu
6 unutrašnjih poslova radi? Da li ministarstvu SAO Krajine ili pak o ministarstvu
7 SFRJ? Svedok nam je sada rekao da uputstvo nije došlo od Ministarstva
8 unutrašnjih poslova SFRJ. To mi je jasno, on je rekao da su naređenja došla od
9 Generalštaba JNA. Ja čitam šta ovde piše, dakle, od Generalštaba JNA. Ono što
10 mene interesuje je ovo Ministarstvo unutrašnjih poslova unutar kojeg su posebne
11 jedinice milicije obrazovane. O kom se ministarstvu radi, koje vlade? To je ono
12 što me interesuje.

13 G. PEROVIĆ: Časni Sude, u ovom dokumentu je i to razrešeno. U naredna
14 dva pitanja to ćemo jasno videti.

15 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Zar svedok ne može da nam to kaže pre
16 nego što vidi dokument? Svakako je ovo njegov iskaz i on mora biti da zna /sic/
17 na koje ministarstvo je mislio.

18 G. PEROVIĆ:

19 P: Kad govorite o Ministarstvu unutrašnjih poslova, na koje ministarstvo
20 mislite, gospodine Đukiću? Ministarstvu Jugoslavije ili ministarstvu SAO
21 Krajine, odnosno SR Krajine?

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Mislim na ministarstvo Republike Srpske Krajine.
2 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala.
3 G. PEROVIĆ: Hvala Vama, časni Sude.
4 PREVODITELJ: Predsedavajući sudija nije uključio mikrofoni.
5 G. PEROVIĆ:
6 P: Vi imate na monitoru sada dokument čije sam prikazivanje zamolio.
7 O: Vidim.
8 P: /.../ Da pokušam dalje da nastavim pa ćemo videti.
9 Gospodine Đukiću, pročitajte zaglavlje i naslov ovog dokumenta.
10 O: "Naredba. Strogo poverljivo. Broj 1943-1 Saveznog sekretara za
11 narodnu odbranu od 28.4.1992. godine. Organizacijsko-formacijske promene."
12 P: Hvala. Da li Vam je poznat ovaj dokument?
13 O: Ja sam... Poznat mi je, ali ja sam dobijao izvode iz ove naredbe od
14 nižih organa, al' mi je poznat dokument.
15 P: Hvala. Molio bih Vas da nam pročitate tekst na prvoj strani koji je
16 napisan velikim slovima, a počinje rečju "naređujem". Dakle, samo ovo što je
17 velikim slovima izvučeno.
18 O: Prvo "organizacijske promene".
19 P: Dakle, "naređujem" i dalje...
20 O: Prvo, "organizacijske promene", pa onda kaže, "u Teritorijalnoj
21 odbrani, Republika Srpska Krajina".
22 P: Hvala. Molim da se okrene treća strana originalne verzije. Radi se o
23 drugoj strani engleskog prevoda. O drugoj strani engleskog prevoda. Na B/H/S to
24
25
26
27
28
29
30

1 je treća strana, molim da se prikaže na monitoru, a na engleskom prevodu to je
2 druga strana.

3 Treća strana B/H/S. 1676 oznaka strane. Da to je treća strana, a na
4 engleskom prevodu to je druga strana. Molim samo da... tačka 10 ovog dokumenta
5 me interesuje. Ovo je 11, onda će to biti pri dnu druge strane i na B/H/S
6 verziji verovatno. Tačka 10, podignite još malo, e da. Pri samom dnu.

7 O: Da.

8 P: Tačka 10. Molim Vas da pročitate tačku 10 ovog dokumenta.

9 O: Tačka 10: "Formirati u miru Upravu posebnih jedinica milicije
10 Republika Srpska Krajina po spisku dužnosti koja se popunjavaju aktivnim vojnim
11 licima broj 270.308. Uprava se podčinjava Ministarstvu odbrane Republika Srpska
12 Krajina."

13 P: Hvala. Da li je dakle ovo naredba kojom je formirana uprava posebnih
14 jedinica milicije RSK?

15 O: Da.

16 P: Dakle, još jednom, ko je tu Upravu formirao?

17 O: Znači, po ovome dokumentu i kako je faktično, znači, Upravu je
18 formirala vojska, odnosno savezni sekretar za narodnu odbr... savezno
19 Ministarstvo za narodnu odbranu.

20 P: Hvala.

21 G. PEROVIĆ: Molim časni Sud da ovaj dokument uvede kao dokaz Odbrane u
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 spise predmeta.

2 SUDAC HOEPFEL: [simultani prijevod] Ja imam problem zato što dokument
3 nije u potpunosti preveden. Imamo samo odlomak na engleskom.

4 G. PEROVIĆ: To je tačno, časni Sude. I mi smo uočili da Tužilaštvo na
5 žalost nije prevelo kompletan ovaj dokument. Mi ćemo ga prevesti i naknadno
6 dostaviti. To se vidi kad se okrene četvrta strana originalne verzije koju sam
7 upravo imao nameru da pokažem svedoku.

8 G. WHITING: [simultani prijevod] Časni Sude, nemamo prigovor na
9 usvajanje u spis i da se u potpunosti prevede. Ja ne znam da li je to naš
10 propust.

11 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Kada kažete da će se u potpunosti
12 prevesti, na kome je ta dužnost da se da za prevod?

13 G. WHITING: [simultani prijevod] Budući da Odbrana nudi da se to uvrsti
14 u spis, mislim da bi to oni mogli da urade. Ali, ako imaju problema da dobiju
15 prevod, mogu se nama obratiti i mi ćemo im pružiti pomoć.

16 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Da li se slažete s time, gospodine
17 Peroviću? Dakle, Vi ćete zatražiti prevod. Ako imate neki problem, možete
18 zatražiti pomoć od kolega.

19 G. PEROVIĆ: Zahvaljujem i kolegi tužiocu i časnom Sudu. Nema nikakvih
20 problema, mi ćemo dostaviti naknadno i ovaj deo koji nije preveden.

21 SUDAC HOEPFEL: [simultani prijevod] Hvala. Budući da to nije tako veliki
22 dokument mislio sam da je to izvodljivo. Puno Vam hvala.

23

24

25

26

27

28

29

30

1 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala Vam, sudijo. Dokument koji
2 vidimo na ekranu usvaja se u spis kao dokazni predmet Odbrane pod uslovom da se
3 u potpunosti prevede i zavede.

4 Molim da mu se dodeli broj dokaznog predmeta.

5 TAJNIK: [simultani prijevod] Časni Sude, ovo će postati dokazni predmet
6 978.

7 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Puno Vam hvala.

8 Izvolite, gospodine Peroviću.

9 G. PEROVIĆ: Hvala, časni Sude. I dok je još ovaj dokument na monitoru,
10 iskoristio bih to... Dakle, radi se, molio bih da se okrene četvrta strana
11 originalne verzije. To je 1676 broj stranice, tačka 11.

12 Odnosno, to je treća stranica originalne verzije, ja se izvinjavam.
13 Treća stranica, tačka 11.

14 SUDAC HOEPFEL: [simultani prijevod] To je treća stranica, a istovremeno
15 je i stranica broj četiri jer je ona naslovna bila stranica broj jedan. Ja sada
16 govorim o originalu na B/H/S-u. Dakle, to je treća stranica, a to je prva...
17 odnosno četvrta stranica.

18 G. PEROVIĆ:

19 P: Znači, tačka 11 je ono što nas zanima, gospodine Đukiću. Ja bih Vas
20 zamolio da prokomentarišete ovo što ću Vam sada pročitati. Tačka 11 glasi: "Pri
21 Ministarstvu Republike Srpske Krajine, u miru i ratu, formirati brigade milicije
22 po sledećem:", pa se onda navodi čitav niz. I onda se kaže na kraju tačke 11:
23 "Brigade u miru i ratu podčiniti Upravi posebnih jedinica milicije RSK."

24

25

26

27

28

29

30

1 Razumeli ste ovo što sam pročitao?

2 O: Da.

3 P: Da li je po ovom naređenju postupljeno?

4 O: U potpunosti.

5 P: Možete li nam bliže reći šta je učinjeno po ovom naređenju?

6 O: Po ovom naređenju formirane su prvo Uprava posebnih jedinica milicije
7 na čijem sam čelu bio ja. Formirane su... otpočelo se sa formiranjem brigada
8 posebne jedinice milicije negdje u maju, ali sve do njihovog rasformiranja nisu
9 bile u potpunosti formirane jer su to uslovljavali brojni uslovi kako na terenu,
10 tako i u samoj popuni tih jedinica.

11 O: Hvala.

12 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Samo trenutak. Imam izvesnih
13 poteškoća jer u mom dokumentu... moj dokument na engleskom se završava na drugoj
14 stranici tako da ovo pod 11 o čemu govorite, ja to nemam u svom dokumentu. I ja
15 ne znam o čemu Vi zapravo sada govorite. Vi ste jedini u sudnici koji to znaju.

16 G. PEROVIĆ: Radi se o delu koji nije preveden, časni Sudijo. To je
17 četvrta strana originalne B/H/S verzije, tačka 11.

18 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Ali, očekivali bismo da deo koji ćete
19 koristiti u sudnici je preveden. Ja Vam mogu reći da imamo samo tačku 10 o kojoj

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 ste govorili, a ispod toga je rimsko III, izdao sam naređenje za organizaciju,
2 zatim A - fuzije, spajanje, zatvorena zagrada, rat, brigade i tako dalje. Tako
3 da sada ne možemo da pratimo o čemu Vi i svedok govorite, a to se odnosi na
4 stavku 11 o kojoj ste govorili.

5 G. PEROVIĆ: Prihvatam, časni Sude, da je to možda problem. Zato ću
6 preformulisati pitanje i izbeći pozivanje na tačku 11, ako ste saglasni.

7 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Ne bih želeo da ne govorite o tački
8 11. Zapravo, Vi ste već o tome govorili, dobili ste par odgovora s tim u vezi.
9 Ali, ono što ja sada kažem je da nam je teško zato što ne znamo o čemu govorite
10 jer nemamo dokument pred očima. A pretpostavio bih da taj deo tog dokumenta koji
11 ste imali nameru da koristite, da biste ga već bili dali da se prevede, ako već
12 niste smatrali da je potrebno da se dokument u celini prevede.

13 SUDAC HOEPFEL: [simultani prijevod] Pored toga, ova tačka 11 i nije
14 toliko čitka u izvornoj verziji. Barem ne za nekog tko ne govori jezik, to nije
15 čitko.

16 G. PEROVIĆ: Prihvatam ovu primedbu časnog Suda i povlačim ovo pitanje
17 vezano za tačku 11. Mislim da nam nije u ovom trenutku to neophodno.

18 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Ne, ne predlažem to, gospodine
19 Peroviću. Ako biste mogli da se postarate da što je ranije moguće dobijemo
20 prevod ove tačke 11 prije nego što nam date možda prevod celokupnog dokumenta,
21 da nam date makar ovo o čemu sada govorite sa svedokom. Ja ne želim da Vi

22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 povučete.

2 SUDAC HOEPFEL: [simultani prijevod] Imam još jedan problem, a to je
3 počelo s našim razgovorom o tome o kom se Ministarstvu unutrašnjih poslova
4 radilo. Sećate se, to je na stranici 14 i 15. Mislim, gospodine Peroviću, da ste
5 Vi zapravo u svom pitanju upotrebili izraz Ministarstvo unutrašnjih poslova, a
6 zatim je došlo do debate, rasprave o kom se ministarstvu radilo. Sad čujemo, na
7 osnovu onoga što vidimo zapravo u dokumentu, je da se radi o Ministarstvu
8 odbrane, a u tački 11 se kaže: "pri ministarstvu Republike Srpske Krajine" i
9 tako dalje. Dakle, nije navedeno o kom se ministarstvu radi. Trebalo bi da imamo
10 tekst u celini, znate, kako bismo mogli da razumemo. Možda bi bilo potrebno da
11 ovo razjasnite sa dodatnim pitanjima koja ćete uputiti svedoku.

12 G. PEROVIĆ: Samo trenutak, časni Sude.

13 [Obrana se savjetuje]

14 G. PEROVIĆ: Ako bi to pomoglo, časni Sude, ja bih zamolio svedoka da
15 pročita na B/H/S-u tačku 11, celu tačku 11. A u pauzi, na prvoj pauzi, mi ćemo
16 Vam dostaviti i prevod na engleski ove tačke 11, ako se slažete.

17 SUDAC HOEPFEL: [simultani prijevod] Možda ne celu tačku 11, ali uvod i
18 deo bi bilo dovoljno.

19 G. PEROVIĆ: Mislim da neće biti problem da se prevede cela tačka 11.
20 Radi se o malom tekstu.

21 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Ako to možete učiniti, onda učinite.
22 Puno Vam hvala, gospodine Peroviću.

23

24

25

26

27

28

29

30

1 G. PEROVIĆ: Hvala Vama.

2 P: Gospodine Đukiću, pročitajte nam tačku 11 sa B/H/S verzije, u celini.

3 Šta u njoj piše?

4 PREVODITELJ: Prevodioci mole da polako čitate. Hvala.

5 SVJEDOK: 11: "Pri Ministarstvu Republike Srpska Krajina, u miru i ratu",

6 nečitko je, pretpostavljam da tu tada /sic/ stoji: "formirati brigade milicije

7 po sledećem: 75 brigadu milicije po formaciji broj T-590000. Mirnodopska

8 lokacija i mobilizacijsko mesto Knin. 79. brigadu milicije po formaciji broj T-

9 590001. Mirnodopska lokacija i mobilizacijsko mesto Korenica." Treba li dalje da

10 čitam?

11 G. PEROVIĆ:

12 P: Pročitajte ceo tekst.

13 O: "80. brigadu milicije po formaciji broj T-590002. Mirnodopska

14 lokacija i mobilizacijsko mesto Vojnić.

15 83. brigadu milicije po formaciji broj T-590003. Mirnodopska lokacija i

16 mobilizacijsko mesto Petrinja.

17 85. brigadu milicije po formaciji broj T-590004. Mirnodopska lokacija i

18 mobilizacijsko mesto Okučani."

19 P: Možete li malo podići, tako. Hvala.

20 O: Hvala. "87. brigadu milicije po formaciji broj T-590005. Mirnodopska

21 lokacija i mobilizacijsko mesto Vukovar.

22 90. brigadu milicije po formaciji broj T-590006. Mirnodopska lokacija i

23 mobilizacijsko mesto Beli Manastir.

24 92. brigadu milicije po formaciji broj T-590007. Mirnodopska lokacija i

25

26

27

28

29

30

1 mobilizacijsko mesto Benkovac."

2 P: I ova poslednja rečenica, kako glasi?

3 O: "Brigade u miru i ratu počinici...podčiniti upravi posebnih jedinica
4 milicije Republike Srpska Krajina."

5 P: Hvala.

6 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala, gospodine Peroviću.

7 G. PEROVIĆ: Hvala Vama.

8 P: Gospodine Đukiću, koliko sam uspeo da shvatim, radi se o potrebi
9 formiranja osam brigada posebnih jedinica milicije?

10 O: Da.

11 P: Da li je po ovom naređenju postupljeno? Malo pre sam Vas upitao,
12 hoćete li da ponovite odgovor?

13 O: Mi smo postupili po naređenju i otpočeli sa formiranjem jedinica od
14 momenta kada su se izvukle snage Jugoslovenske narodne armije.

15 P: Koliko je ukupno ovih brigada formirano? Kompletno?

16 O: Kompletno smo formirali, ja sam izvršio smotru četiri brigade, a
17 četiri brigade od planiranih nisu, ovaj, kompletno formirane. I praktično nije
18 ni završeno njihovo kompletno formiranje jer će se one rasformirati krajem 1992.
19 godine, tačnije naredbom načelnika Glavnog štaba Vojske Republike Srpske
20 Krajine. Mislim da je ta naredba od novembra, ne znam, 28., a da one prestaju sa
21 delovanjem 1. decembra 1992. godine.

22 P: Hvala. Recite mi, koji je bio zadatak ovih posebnih jedinica
23 milicije?

24 O: Osnovni zadatak posebnih jedinica milicije je bio da obezbede granicu
25 Republike Srpske Krajine.

26

27

28

29

30

1 P: Zbog čega je u jednom trenutku prestala potreba da one postoje?
2 Odnosno, zbog čega su rasformirane?

3 O: One su rasformirane formiranjem Vojske Srpske Krajine, a Vojska
4 Republike Srpske Krajine je formirana po odluci Skupštine Republike Srpske
5 Krajine na predlog Vlade. A uslovi za to formiranje su sledeći: mirovne snage do
6 tada nisu u potpunosti izvršile mandat što ukazuje činjeni... sledeće činjenice
7 - jer smo imali u junu mesecu na prostoru Republike Srpske Krajine, tačnije u
8 Sektoru jug, lokalitetu zvanom Miljevački plato, agresiju Hrvatske vojske na
9 zaštićenu zonu Ujedinjenih nacija gde gine 40 pripadnika Teritorijalne odbrane
10 koji su bili tu razmešteni, koje te snage Hrvatske vojske ubacuju u takozvane
11 Bačića ili Mratovske jame. Kasnije je uz asistenciju francuskog kontingenta
12 mirovnih snaga obezbeđeno vađenje leševa, identifikovano 28 i svih 40 sahranjeno
13 na groblju Knin.

14 P: Samo trenutak da Vas prekinem. Ove jedinice rasformirane, kako ste
15 rekli krajem novembra 1992. godine...

16 O: Da.

17 P: ... u koji sastav, kakve formacije ulaze?

18 O: Pa deo ovih jedinica ulazi u sastav Srpske vojske Krajine.

19 P: Po kakvom dogovoru je to učinjeno?

20 O: To je donijela odluku Skupština Republike Srpske Krajine.

21 G. PEROVIĆ: Molim da se na monitoru prikaže *exhibit*, dokaz broj 576.

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Imate li to sad, gospodine Peroviću
2 ili imate problema s tim?

3 G. PEROVIĆ: Da, to je upravo ovaj dokument. Pod brojem 576 zaveden kao
4 dokaz. Molim samo da se uveća da bi svjedok mogao da ga...

5 SVJEDOK: Ja ga nemam uopšte.

6 G. PEROVIĆ:

7 P: Vi ga nemate na svom monitoru? Imate li ga sada?

8 O: Imam.

9 P: Molim Vas da mi pročitate, odnosno da nam pročitate zaglavlje, datum
10 i naslov ovog dokumenta.

11 O: "Republika Srpska Krajina, Glavni štab Srpske vojske. Državna tajna
12 broj 947-2311 ili je kroz 1. Knin, 27.11.1992. godina. Preformiranje
13 Teritorijalne odbrane i posebnih jedinica milicije u Srpsku vojsku Republike
14 Srpska Krajina."

15 P: Hvala. Da li ste ranije imali prilike da vidite ovaj dokument, je li
16 Vam poznat?

17 O: Jeste.

18 P: Molim da se okrene peta strana originala. Oznaka strane je 6249. Na
19 engleskom to je četvrta strana. Dakle, peta strana originala, na engleskom to je
20 četvrta strana.

21 Sada bih Vas molio da nam pročitate tačku 2.9 pod A i B. Vidite li to,
22 svedoče?

23 O: Da. 2.9.

24 P: Pod A i B.

25 O: "Rasformirati i ukinuti mobilizacijski razvoj. A - upravo posebnih
26 jedinica milicije, ljudstvo i materijalna sredstva ugraditi u formaciju Glavnog
27 štaba Vojske Republike Srpska Krajina. B - 75. brigadu PJM, Knin. Ljudstvo i
28 materijalna sredstva ugraditi u 75. motorizovanu brigadu, 1. laku brigadu i 2.

29

30

1 pešadijsku brigadu."

2 P: Hvala. Molim sada da se okrene 16. strana originala. Na engleskom to
3 je 13. strana. Znači, 16. na B/H/S-u. Dakle, na engleskom to je stranica 13.

4 Molim Vas da nam pročitate, ako imate na monitoru, gospodine Đukiću,
5 tekst pod rimskim brojem II.

6 O: Nemam.

7 P: Da se podigne dokument.

8 O: Imam.

9 P: E, molim Vas da ga pročitate.

10 O: Rimsko II: "Stavljaju se van snage formacije. Stavljaju se van snage
11 sve forma... dosadašnje formacije štabova jedinica Teritorijalne odbrane
12 Republika Srpska Krajina i posebnih jedinica milicije Republika Srpska Krajina."

13 P: I molio bih Vas još samo da nam pročitate poslednji paragraf na ovoj
14 strani, paragraf četiri.

15 O: "Brigade posebnih jedinica milicije ulaze u sastav korpusa u čijoj se
16 zoni odgovornosti nalaze i u svakom pogledu podčinjavaju komandantima korpusa od
17 1.12.1992. godine u 00.01h časova."

18 P: Hvala. Gospodine Đukiću, da li je ovo naredba kojom su ukinuti Uprava
19 i brigade posebnih jedinica milicije.

20 O: Da.

21 P: Hvala.

22 G. PEROVIĆ: Časni Sude, pošto bismo sad prešli na drugu temu, a mislim
23 da smo pri samom kraju ove prve sednice, ja bih predložio da pitanja posvećena
24 toj temi otpočnem na početku druge sednice, ako ste saglasni?

25

26

27

28

29

30

1 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala, gospodine Peroviću. U svakom
2 slučaju, prije nego što to uradimo, molim Vas da li nam možete reći gdje se u
3 prevodu na engleskom nalazi ovaj posljednji paragraf koji je pročitao svjedok?
4 Pokušavao sam da Vas pratim, okretao sam stranice, ali nisam uspio naći taj
5 konkretni paragraf.

6 G. PEROVIĆ: Na engleskom to je strana 13. Poslednji paragraf na toj
7 strani trebalo bi da bude paragraf četiri. Bar je tako na B/H/S verziji. U
8 poglavlju tri, pod III. Znači, poglavlje III, paragraf četiri.

9 G. WHITING: [simultani prijevod] To je na 14. stranici, časni Sude.

10 G. PEROVIĆ: Ja se izvinjavam, ja sam mislio da je na 13. strani. Takav
11 sam podatak imao.

12 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] U redu. Hvala, gospodine Peroviću.
13 Izvolite, sudija Hoepfel.

14 SUDAC HOEPFEL: [simultani prijevod] Dozvolite da ja pitam nešto kako bi
15 bolje razumio ovaj dokument. Rekli ste da je ovo naređenje o rasformiranju ovih
16 jedinica, jedinica posebne policije. Da li je to samo naređenje za to ili se
17 istovremeno istim naređenjem formiraju neke druge jedinice umjesto njih?

18 SVJEDOK: Ovim naređenjem se rasformira Teritorijalna odbrana Republike
19 Srpske Krajine. Znači, Glavni štab Teritorijalne odbrane, zonski i opštinski
20 štabovi Teritorijalne odbrane, sve jedinice Teritorijalne odbrane - to su
21 brigade Teritorijalne odbrane i odredi - i niže jedinice. I rasformiraju se
22 kompletno posebne jedinice milicije. Od ta dva sastava formira se Srpska vojska
23 Krajine koja je zadejstvovala po ovom naređenju, i tačno je tako zadejstvovala u
24 12. mesecu znači, 1.12. u 00.01 čas, jedan minut. Odnosno, jedan minut.

25

26

27

28

29

30

1 SUDAC HOEPFEL: [simultani prijevod] Hvala. Kažite, šta mislite kad
2 kažete: Mi smo formirali Srpsku vojsku Krajine, a ovo naređenje je izdala
3 komanda Glavnog štaba i to komandant Glavnog štaba Srpske vojske RSK, gospodin
4 Novaković, zar ne?

5 SVJEDOK: Možda sam se pogrešno izjasnio sa ovim "mi". Pod tim "mi"
6 razmi... podrazumevam komandanta Glavnog štaba Vojske Republike Srpske Krajine i
7 on je taj koji je Ustavom i zakonom Republike Srpske Krajine ovlašten bio jer je
8 prethodno ukazom predsjednika Republike Srpske Krajine postavljen za komandanta
9 Glavnog štaba Srpske vojske Krajine. Mislim da je taj ukaz negde krajem
10 novembra, između 26. i 28. novembra 1992. godine.

11 SUDAC HOEPFEL: [simultani prijevod] Bilo bi zanimljivo znati kada između
12 26. i 28.? Jer čitajući naređenje od 27. novembra komandanta Glavnog štaba
13 Srpske vojske RSK, naređenje kojim se formira Srpska vojska RSK. Da li
14 razumijete šta propuštam, nešto tu nedostaje?

15 SVJEDOK: Prethodno je ukazom predsjednika Republike Srpske Krajine,
16 general, ovaj Novaković, postavljen za komandanta i unapređen u čin generala.
17 Znači, pre ove naredbe.

18 SUDAC HOEPFEL: [simultani prijevod] Hvala. Hvala. To je bilo sve što je
19 potrebno da bih mogao razumjeti. Dobio sam odgovarajući odgovor. Hvala.

20 G. PEROVIĆ: Mislim da je i trenutak za pauzu, časni Sude.

21 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Da, mislim da je pravi trenutak.

22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 Hvala, gospodine Peroviću. Idemo na pauzu, vraćamo se u 4 sata.
2 SUDSKA SLUŽBENICA: [simultani prijevod] Ustanite molim.
3 ... Početak pauze u 15.32h
4 ... Sjednica nastavljena u 15.59h
5 SUDSKA SLUŽBENICA: Ustanite molim. Izvolite sest i.
6 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Gospodine Peroviću.
7 G. PEROVIĆ: Zahvaljujem, časni Sude.
8 P: Gospodine Đukiću, imam još samo jedno pitanje vezano za temu o kojoj
9 smo govorili na prethodnoj sednici. Da li je od strane predstavnika Ujedinjenih
10 nacija bilo primedbi na postupke i funkcionisanje posebnih jedinica milicije? Da
11 li je Vama nešto o tome poznato?
12 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Oprostite, gospodine Peroviću. Da li
13 kažete "da li" ili "da li su"? Dakle u sadašnjem vremenu ili prošlom.
14 /prijevod engleskog transkripta: "PREVODITELJ: 'Da li su,' rekao je
15 prevoditelj."/

16 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Dakle, prošlo je vreme. Aha, u redu.
17 Hvala.
18 SVJEDOK: Pluskvamperfektu.
19 Ja sam kao načelnik Uprave posebnih jedinica milicije po dolasku
20 mirovnih snaga stupio u kontakt sa predstavnicima, komandantima kontingenata
21 mirovnih snaga, predstavnicima policije i predstavnika za civilne poslove i tada
22 sam najviše kontaktirao gospodina Kirudžu.
23 Mi smo u to vreme uz njihov protokol koji su imali u pisanoj formi
24 razradili uputstvo za rad posebnih jedinica milicije na terenu gde smo detaljno
25 razradili sve postupke, ali onako kako su nam oni predložili i asistirali za te
26 postupke.
27
28
29
30

1 Od tih predstavnika nismo imali nikakvih primedbi na terenu, možda
2 poneki incident /sic/, sitni, i razlog je bio tome što su upravo te jedinice
3 bile na liniji tampon zo... u stvari u tampon zoni čistoj. I mi smo izvršavali
4 njihov zadatak, a oni su bili raspoređeni po određenim punktovima i većina
5 njihovih snaga bili su u gradovima, u objektima koja je njima dodelje...
6 dodelila Vlada Republike Srpske Krajine, odnosno ranije - Jugoslovenska narodna
7 armija. Međutim, u... bili smo iznenađeni sa jednim izveštajem gde se spominje
8 samo postojanje posebnih jedinica milicije. I tada smo mi poslije tog izveštaja
9 stupili u kontakt sa Kirudžom. Sa mnom je bio i tadašnji ministar, gospodin
10 Martić Milan i dogovorili smo da smanjimo brojno stanje u dve etape. I da rok
11 smanjenja brojnog stanja posebnih jedinica milicije bude negde oktobar 1992.
12 godina.

13 Međutim, u tom vremenu, rekoh, desio se Miljevački plato, a na prostoru
14 Sektora sever u rejonu Slunja, sa teritorija Hrvatske je negdje u augustu na...
15 preko teritorija Slunja za Republiku Bosnu i Hercegovinu, tačnije Cazinsku
16 Krajinu, gde je bio 5. korpus Armije BiH...

17 P: Samo trenutak, gospodine Đukiću. Moram da Vas prekinem. Vi ste već
18 odgovorili, praktično, na moje pitanje. Ono je glasilo, da li je od strane
19 predstavnika Ujedinjenih nacija bilo primedbi na postupke i funkcionisanje
20 jedinica, posebnih jedinica milicije?

21 O: Ne. Nas su hvalili samo.

22 P: Hvala. U daljem postupku ja ću se vratiti sada... u stvari ću se
23 vratiti na ono što smo načeli kao temu prilikom prethodnih sednica.

24 Vi ste, gospodine Đukiću, lično učestvovali u deblokadi komunikacije
25
26
27
28
29
30

1 kroz selo Kijevo, da li je tako?

2 O: Da.

3 P: O kakvom selu se radi? Kad to pitam mislim na nacionalnu strukturu
4 stanovništva Kijeva.

5 O: Pa to je selo naseljeno sa hrvatskim stanovništvom. Ono je brojalo
6 negde izm... negde između 1.000, 1.500 stanovnika.

7 P: Hvala. Kojoj opštini je pripadalo to selo?

8 O: To selo je pripadalo opštini Knin.

9 P: Prilikom jučerašnjeg ispitivanja pomenuli ste da je nova hrvatska
10 vlast u ovom selu formirala policijsku stanicu. Šta je bio razlog formiranja
11 policijske stanice tamo gde ranije nije postojala?

12 O: Tačno je. Rekao sam da je formirana policijska stanica u selu Kijevu,
13 da je u prvoj grupi u policijsku stanicu upućeno 50 pripadnika MUP-a na čelu sa
14 Bučić Ivicom, inspektorom policije MUP-a Hrvatske. Tu nikad nije postojala
15 policijska stanica, a ona je formirana da zajedno sa stanovnicima sposobnim za
16 oružanu borbu sela Kijeva, formira se dobrovoljački odred. I ona tada kao
17 parapolicijska stanica učestvuje u formiranju dalje vojske Republike Hrvatske.

18 P: Hvala. Da li je u jednom trenutku došlo do ojačavanja ovih snaga
19 stacioniranih u Kijevu i ako se sećate kada je to bilo?

20 O: Pa, s obzirom na stanje koje je bilo tamo i stalne pretnje i stalne
21 incidente, a bilo ih je nekoliko - ta stanica je ojačavana sa sastavom iz

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 policijske uprave Splita. Dovođeni su...dovođena su pojačanja i ona je negde do
2 polovine augusta imala oko 150 pripadnika Ministarstva unutrašnjih poslova
3 Republike Hrvatske. Pored toga, u neposrednoj blizini, znači susjedno selo su
4 Maovice gde je bilo 150 do 200 pripadnika također Ministarstva unutrašnjih
5 poslova Hrvatske. U selu su uspjeli da naoružaju sve što je bilo sposobno za
6 borbu, formirajući dobrovoljački odred ili dobrovoljačku postrojbu Narodne
7 zaštite i ona je, prema našim podacima obaveštajnim, i brojala negdje oko 200 i
8 nešto pripadnika. Tako da je taj kontingent osnažio u samom selu praktično
9 vojske kol'ko skoro i stanovnika u onako u pežorativnom smislu rečeno.

10 P: Hvala. Kakav je odnos prema JNA bio tih snaga stacioniranih u Kijevu,
11 snaga o kojima ste govorili?

12 O: Odnos je bio onakav kako je naređivalo rukovodstvo. Kad je
13 rukovodstvo izbacilo iz službene upotrebe JNA i proglasilo je neprijateljskom,
14 takav odnos je zauzela i ta stanica policijska tamo u Kijevu. Mi smo imali tu
15 nekih problema. Oni su blokirali prolazak jedinica JNA kroz selo. Tako da nismo
16 mogli da obezbedimo u pojedinim momentima doturanje hrane, vode pripadnicima
17 jedinice koje su se nalazile u tampon zonama, jel smo imali iza toga sela u
18 pravcu kretanja Knin - Sinj dve tampon zone. Bili smo čak prinuđeni da
19 helikopterima snabdevamo te tampon zone. A imali smo jedan slučaj kada je
20 vojniku puklo slepo crevo i pošli smo sanitetskim vozilom - nisu nam dozvolili
21 da prođemo tamo što je izuzetno iritiralo i narod i opšte ovaj, vojsku.

22 P: Hvala. Kakav je stav stanovnika Srba bio prema ovakvoj situaciji u
23
24
25
26
27
28
29
30

1 Kijevu? Šta su Srbi iz okolnih sela i iz Knina zahtevali?

2 O: Ja sam jučer rekao da su iza Kijeva prema Sinju neka sela koja su
3 direktno na granici Cetina, Donji i Gornji Civljani. Većina stanovništva iz ovih
4 sela vezano je za Knin za zaposlenje, radni odnos. Radili su u fabrikama, tamo
5 je bilo nekoliko fabrika da ih ne nabrajam, TVIK, ovaj, tvornica vijaka,
6 trikotaže jedna...tekstila jedna fabrika, štamparije i tako dalje. Njima je
7 zabranjen prolazak i oni su koristili neke kozje staze preko planine Dinare da
8 bih /sic/ došli na posao.

9 A drugo, učinjeno je nekol'ko incidenata. Jedan od tih incidenata koji
10 je izazvao također čak i okupljanje stanovnika u Kninu bio je zabrana da
11 posmrtni ostaci jednoga koji je ubijen u policijskoj stanici Šibenik - Vranješ
12 Dušan - koji je skinut sa autobusa u Županji, a to je mesto između Srbije i
13 Hrvatske, gore na severu, prebačen u zatvor Rijeka, iz Rijeke u Šibenik, u
14 Šibeniku je ubijen. S obzirom da mu nisu dali prolaz, odnosno njegovoj rodbini
15 da prođe kroz to selo da se sahrani u Civljanima, došlo je do okupljanja naroda
16 na željezničkoj stanici Knin i pred komandom 9. korpusa gde je narod tražio da
17 se zaštiti, da mu se podeli oružje. I tog momenta vođa Srba, Srpske demokratske
18 stranke mislim, Jovan Rašković doktor kaže: "Ja Vas neću voditi u rat, ja ću Vas

19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 voditi u mir." I zamolio narod da se razide i da ne traži od vojske oružje.

2 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Mogu li Vas prekinuti, gospodine
3 Peroviću, izvinjavam se. Potrebno mi je jedno razjašnjenje. Možda je problem u
4 prevodu. Rekli ste u svom odgovoru da je bilo zabranjeno prolazak posmrtnih
5 ostataka. A onda dok ste govorili o tim posmrtnim ostacima, rekli ste da je
6 odveden negde drugde i ubijen. To je već bila mrtva osoba, kako ubiti mrtvu
7 osobu?

8 G. PEROVIĆ: Svedok će nam to najbolje objasniti. On je, na neki način,
9 redosled, hronologiju promenio.

10 P: Taj čovek, Vranješ Dušan, je li je on bio uhapšen u Županji?

11 O: On je bio uhapšen, odnosno skinut sa autobusa i uhapšen u Županji.
12 Rekao sam, to je mesto odmah između, iza granice Srbije i Hrvatske, na severu
13 gore, na autoputu. Prebačen je u zatvor Rijeku. Ubijen je u zatvoru policijskom
14 u Šibeniku. Njegovi posmrtni ostaci trebali su da se iz Šibenika preko Drniša,
15 Knina, kroz Kijevo prevezu vozilom za to u selo Cetinu gde je trebalo da se
16 sahrani na mesnom groblju. Pripadnici ove stanice nisu dozvolili prolaz.

17 P: Gospodine Đukiću, samo trenutak.

18 G. PEROVIĆ: Mislim da je odgovor potpun, časni Sude.

19 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Da. Puno Vam hvala.

20 G. PEROVIĆ: Hvala, časni Sude.

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Dakle, gospodine Đukiću, šta je posle svih ovih incidenata koji su
2 očigledno bili brojni, šta je konkretno uslovalo deblokadu, odnosno otvaranje
3 komunikacije kroz Kijevo? Kada se to tačno dogodilo i šta je tome neposredno
4 prethodilo?

5 O: Tada je bio generalni stav hrvatskog rukovodstva da se čine
6 incidentne situacije. Taj stav potkrepljujem i činjenicom što je predsjednik
7 Hrvatske, gospodin Franjo Tuđman, i u svom zvaničnom govoru rekao već više možda
8 i ovde ponovljenu rečenicu: "Rata ne bi bilo da ga mi nismo želeli." Naime... i
9 tako dalje. Naime, trebalo je na prostoru Dalme... Dalmacije stvoriti jednu
10 incidentnu situaciju kako bi se što više mobilisao hrvatski narod u borbi protiv
11 tada Jugoslovenske narodne armije i normalno u proterivanju srpskog naroda sa
12 tih prostora. 25. augusta 1991. godine paraformacije Hrvatske, znači,
13 dobrovoljački ti odredi i MUP Vrlike ojačan sa snagama iz Sinja, izvršili su
14 napad na tampon zonu o kojoj sam govorio koja se nalazila između Gornjih
15 Civljana, a išla je između sela Lelasa i Donjih Civljana i Kosorske... Kosora i
16 Cetine.

17 P: Samo trenutak, svedoče. Kada kažete: izvršen je napad na tampon
18 zonu...

19 O: Da.

20 P: ... ja Vas razumem da je izvršen napada na Jugoslovensku narodnu
21 armiju, je li tako?

22 O: Tačno. Tačno. U tom napadu odbačena je jedna jedinica kojom je
23 komandovao komandir voda potporučnik Gorančić Ostoja. To je bila mehanizovana
24 jedinica sa tri oklopna transportera. Te snage su hrvatske uspele da uđu u
25 Gornje Civljane, zaseok Dragiči, i u jutarnjim časovima negdje kada su ušli

26

27

28

29

30

1 ubili su dva meštana Mačević Cvitu i Mačević Đorđa. Oni nisu bračni par, odma da
2 kažem. A jedinica JNA je potisnuta negde u dubinu, znači, oko 2.5 kilometra.
3 Istog dana snage ove pojačane iz Kijeva -

4 G. WHITING: [simultani prijevod] Oprostite, nisam želeo da prekidam
5 svedoka. Mislio sam da je završio sa odgovorom. Želeo sam da zatražim
6 pojašnjenje nakon što svedok završi da dâ odgovor.

7 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Izvolite, završite svoj odgovor.

8 SVJEDOK: Istog dana, sa teritorije sela Kijevo snage MUP su izvršile
9 napad i na druge dve tampon zone.

10 G. PEROVIĆ:

11 P: Samo momenat. Da skratimo. Dakle, ovi napadi na tampon zone bili su
12 neposredan povod za intervenciju, odnosno za akciju vezanu za selo Kijevo. Je li
13 tako?

14 O: Tačno.

15 G. PEROVIĆ: Moj kolega je hteo nešto da -

16 G. WHITING: [simultani prijevod] Ja sad imam prigovor na to poslednje
17 pitanje koje je bilo izuzetno sugestivno. Ali nisam mogao na vreme da se umešam.
18 No, pojašnjenje koje sam želeo da zatražim, časni Sude, odnosilo se na nešto
19 pred nekoliko minuta. I žao mi je što ovako sad dockan to radim, ali čitam
20 transkript i pitam se, budući da to ne piše u transkriptu, selo gde je ta osoba
21 Dušan Vranjiš trebao da bude sahranjen - da li bi moglo da se ponovi ime tog
22 sela jer ga nemam u transkriptu, a želeo bih da ga čujem? Ukoliko to ne

23

24

25

26

27

28

29

30

1 predstavlja neki problem.

2 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Da li ste čuli pitanje, gospodine?

3 SVJEDOK: Gospodine tužιοče, selo se zove Cetina.

4 G. WHITING: [simultani prijevod] Hvala.

5 G. PEROVIĆ: Časni Sude, da li je potrebno da odgovorim na prigovor

6 kolege tužιοca? Ja sam shvatio da je on stavio prigovor zbog sugestivnog

7 pitanja.

8 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Gospodine Peroviću, možete ukoliko

9 želite.

10 G. PEROVIĆ: U najkraćem, ja nisam u stanju da sagledam sugestivnost mog

11 pitanja. Hteo sam samo da skratim odgovor svedoka jer moje pitanje je bilo: šta

12 je konkretno usloвило akciju kod Kijeva? I pošto je on pobrojao napade na tampon

13 zone, ja sam to svojim pitanjem rezimirao i upitao ga da li on te napade na

14 tampon zone smatra konkretnim povodom za napad na Kijevo. Ne vidim šta je tu

15 sugestivno s moje strane.

16 G. WHITING: [simultani prijevod] Časni Sude, mislim da je svedok

17 odgovorio na pitanje. I to je bilo sugestivno ili je to zapravo pitanje u kome

18 ima i odgovor, tako da nema potrebe da se ponovo postavlja */sic/*. Tako da mislim

19 da nema potrebe da... a način na koji je to bilo predočeno svedoku, to pitanje

20 je bilo očigledno sugestivno.

21 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Da, to jeste tačno da je pitanje bilo

22 sugestivno. Hvala.

23 Gospodine Peroviću. Dobili smo odgovor, nema potrebe više da se vraćamo

24

25

26

27

28

29

30

1 na to. Izvolite nastavite.

2 G. PEROVIĆ: Zahvaljujem, časni Sude.

3 P: Dakle, po čijoj naredbi je izvršena intervencija u selu Kijevo?

4 O: Intervencija u selu Kijevo je izvršena po naredbi komandanta 9.

5 korpusa, generala Niković /u engleskom transkriptu: "Nikolić"/ Špire.

6 P: Hvala. Koliko je trajala ta operacija deblokade Kijeva, odnosno

7 komunikacije kroz Kijevo?

8 O: Ta operacija je vrlo kratko trajala i trajala je svega nekol'ko

9 časova. Završena je u 12 časova, 25-oga, uz jednu napomenu da smo... da sam ja

10 naredio jedinicama da ne idu kroz Kijevo - već da naprave jedan obuhvat i da

11 glavnu tačku gdje je otpor, a to je bilo crkva i groblje, da se tu razoružaju

12 pripadnici paravojske i paramilicije Hrvatske. I kažem Vam da je akcija bila

13 briljantno planirana i izvedena. Nije povrijeđen ni poginuo ni jedan pripadnik

14 Jugoslovenske narodne armije i na drugoj strani nismo imali ni poginulih niti,

15 kol'ko je meni poznato, ranjenih. A još sam...

16 P: Trenutak. Dakle, nije bilo ni sa jedne strane poginulih, odnosno

17 ranjenih?

18 O: Da.

19 P: Da li je bilo zarobljenih?

20 O: U toj akciji jedinice kojima sam komandovao su zarobile u samom

21 Kijevu 60 pripadnika MUP-a. A nastavio sam akciju da vratim i uspostavim tampon

22 zonu, kod Vrlike tamo, u pomenutom mestu Gornji Civljani, zaseok Dragići. Odma

23 posle toga nakon nekol'ko sati i to je uspostavljeno. I u tom rejonu pripadnici

24 jedinice koji su izvodili dejstva su zarobili još 12 pripadnika MUP-a iz

25 dobrovoljačkih jedinica Hrvatske. Ukupno 72 pripadnika su zarobljena.

26

27

28

29

30

1 P: I šta je bilo sa njima?

2 O: Pa, u načelu jedinica vojne policije je preuzela. Obezbedili smo
3 autobuse, prevoz, razoružali ih i uputili ih u vojno-istražni zatvor 9. korpusa
4 koji je bio u Kninu u južnoj kasarni. I kol'ko mi je poznato, oni su ubrzo - za
5 nekol'ko dana - razmenjeni po principu svi za sve.

6 P: Hvala. Na jednoj od ranijih sednica bilo je reči i o Drnišu, odnosno
7 deblokiranju vojnih objekata koji su pripadali ovoj opštini. U najkraćem nam
8 recite, pošto ste učesnik te operacije, šta se dogodilo u Drnišu, odnosno u
9 okolini i koji su objekti bili deblokirani, odnosno prethodno blokirani?

10 O: Čini mi se da već po treći put govorim da su bili blokirani skladište
11 žitnić koje se nalazilo iza Drniša na komunikaciji ili kraj komunikacije Drniš -
12 Šibenik i da se bilo... i da je bilo blokirana 55. mornaričko-tehnička raketna
13 baza Trbounje koja se nalazila u selu Trbounje i po tome nosi naziv. Širi taj
14 prostor se zove Miljevački plato. U najkraćem, kada je predsjednik Republike
15 Hrvatske, gospodin Franjo Tuđman, naredio opšti napad na sve jedinice JNA
16 15.09.1991. godine, napad je izvršen na sve jedinice vojno-pomorske oblasti u
17 Splitu, Šibeniku, Zadru, Sinju i na ova dva objekta koja se /sic/ našla u zoni
18 9. korpusa. Ja sam dobio zadatak da deblokiram skladište žitnić.

19 P: Koliko dugo je ta akcija trajala?

20 O: Ta akcija je počela u 16 časova popodne. U toku noći sam uspeo da
21 pešadiju prebacim preko planine Mosež da ne idem kroz Drniš i na Drniš jer je

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 takav bio zahtjev komande, da stignem do jutarnjih časova i spojim se snagama
2 koje su branile skladište Žitnić. I to sam realizovao, a suprotna strana je u
3 toku noći organizovala izvlačenje stanovništva na jednom pomoćnom putu koji je
4 iz Drniša preko sela Knezovi, /?Nos Kalika/ vodio u Skradin i odatle za Šibenik.

5 P: Samo trenutak, svedoče. Mislim da ste propustili da navedete datum.
6 Rekli ste čas ali ne i datum akcije.

7 O: Datum akcije je 16., znači 16.09. u 16 časova. Mi smo dan kasnije
8 otpočeli sa akcijom zbog teškog stanja u tim skladištima i teškog stanja u
9 Šibeniku.

10 P: Kakav je ishod ove akcije bio?

11 O: Ishod ove akcije, sutrađan u 1 sat ja sam bez velikog otpora sa
12 jedinicama prošao kroz sam Drniš i izišao na liniju Žitnić, tu komunikaciju. A
13 snage koje su desno od mene sadejstvovala, ne pod mojom komandom već pod
14 komandom komandanta taktičke grupe 2 su još u... i dalje izvodile deblokadu 55.
15 motorizovane brigade. Taj zadatak je izvršen bez ijednog poginulog i ranjenog.
16 Nisam imao podatke za suprotnu stranu, mislim da i tu nije bilo poginulih.

17 P: Vi ste, gospodine Đukiću, učestvovali i u deblokadi kasarne u
18 Šibeniku?

19 O: Da.

20 P: Vi ste komandovali tom akcijom?

21 O: Da. Delom akcije.

22 P: Delom akcije. Kada je u stvari započeta blokada kasarni u Šibeniku,
23 da li se sećate?

24 O: Blokada kasarni u Šibeniku je započeta još 5. maja posle onoga govora
25 gospodina Tuđmana u Trogiru. Tada su jedinice MUP-a i dobrovoljački odredi
26
27
28
29
30

1 organizovali širu blokadu. Isključena je struja, voda, telefoni komandi
2 garnizona, jedinicama koje su... kasarnama koje su se nalazile u Šibeniku, a i
3 bilo ih je više kao: komanda vojnog odsjeka, dom Jugoslovenske narodne armije,
4 kasarna gdje je smeštena pozadinska baza 602., kasarna gde je smeštena
5 mornarička... brigada mornaričke pešadije, komanda sektora, zatim pristanište za
6 brodove, kasarna takozvana Kuline, a opšti napad je - i to je trajalo celo leto
7 praktično - a opšti napad je počeo 15. septembra 1991. godine. I mi smo nakon
8 deblokade Drniša, odnosno komanda korpusa je preduzela mere da se deblokiraju
9 kasarne u Šibeniku, spase pripadnici Jugoslovenske narodne armije, njihove
10 porodice i imovina Jugoslovenske narodne armije.

11 P: Samo momenat. Ko je tu naredbu za deblokadu izdao?

12 O: Naredbu za deblokadu je izdao komandant 9. korpusa, general
13 potpukovnik Vuković Vlado ili Vladimir.

14 P: Kada ste otpočeli sa realizacijom ove naredbe?

15 O: Sa realizacijom ove naredbe prema Šibeniku sam otpočeo 21. septembra
16 uveče. I u toku noći sam stigao do sela Bilica nadomak Šibenika. A druge snage
17 komande korpusa su išle desno od reke, znači nastupale su desno od reke Krke, na
18 pravcu Kistanje - selo Popovići - šibenički most. To je most na Jadranskoj
19 magistrali koji povezuje Zadar, Šibenik i dolje prema Splitu.

20 P: Da li je ovoj Vašoj akciji od 21. septembra nešto prethodilo?

21 O: Pa prethodilo je u Šibeniku veoma teško stanje. Mogu da ga navedem.
22 Mi smo dobili izvještaj.

23 P: Pitam Vas sledeće: kada je general potpukovnik Vladimir Vuković izdao
24
25
26
27
28
29
30

1 naredbu za deblokadu Šibenika i Sinja?

2 O: Izdao je naredbu tačno 16. septembra, a ovo posle deblokade objekata
3 kod Drniša je nastavak naredbe i produžetak zadatka u cilju deblokade objekata
4 vojnih jedinica u Šibeniku i u Sinju.

5 P: I ta akcija kada počinje?

6 O: Akcija je počela 16-og, to sam rekao, a što se tiče samog Šibenika -
7 počela je 21. A što se tiče Sinja, počela je 16-og i snage na tom pravcu prema
8 Sinju su spojene sa snagama iz Sinja negdje oko 22., 23. septembra.

9 P: Kakav je ishod ove akcije deblokade, znači kasarne u Šibeniku i Sinju
10 bio?

11 O: Pa, onog momenta kad smo mi došli na ivice Šibenika i kad smo došli
12 pet kilometara do Sinja, znači u selo Glavice, Hrvace, tada je hrvatsko
13 rukovodstvo insistiralo da se stvori primirje. Bilo je u to vreme razgovora na
14 relaciji savezni ministar narodne odbrane, gospodin general pukovnik Kadijević i
15 lično predsednik Republike Hrvatske. Ti transkripti su poznati i ovde i bili su,
16 mislim nema potrebe, ja mogu samo da kažem da, ovaj je savezni ministar tražio
17 da se deblokiraju kasarne, da izvučemo to i da se ne ratuje. Međutim, konačno je
18 primirje uspostavljeno 25. septembra u selu Žitnić i potpisali su ga u ime
19 vojske general Vuković, znači u ime JNA, i u ime hrvatske vlade tadašnji
20 aktuelni ministar pomorstva Rudolf Davorin. Bio sam prisutan tu jer sam morao da
21 obezbedim obezbeđenje i prostorijske za jedan razgovor i potpisivanje primirja.
22 Čini mi se da je to bilo 14., primirje.

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Hvala. Šta je dogovoreno tom prilikom tim primirjem?

2 O: Tim primirjem je dogovoreno sledeće: da se sve jedinice JNA, vojna
3 oprema, porodice nesmetano izvuku iz garnizona Split, Sinj i Šibenik. Tim
4 primirjem nije dogovoreno izvlačenje jedinica JNA, članova porodice i vojne
5 imovine iz garnizona Zadar.

6 P: Koliko je trajalo izvlačenje sastava JNA članova i njihovih porodica
7 iz Šibenika i Sinja?

8 O: Ja sam bio zadužen za izvlačenje Šibenika, za obezbeđenje izvlačenja
9 u materijalnom smislu sa vozilima, obezbeđenje vojskom. I to je izvlačenje
10 otpočelo 25. septembra i trajalo je sve do 25. decembra.

11 P: Za to vreme, za to vreme, da li je ovo primirje o kome ste govorili
12 bilo kršeno i da li je to kršenje bilo često i sa čije strane?

13 O: Moram reći da na ovom pravcu gde je bilo izvlačenje je ređe bilo
14 kršeno primirje, al' smo imali kršenje primirja na pravcu prema Sinju. I imali
15 smo kršenje primirja na pravcu koji od šibeničkog mosta izvodi na pomenutom
16 pravcu preko Popovića ka Kistanju. Na tim prostorima su ubacivane grupe
17 postavljane... postavljana minska polja i imali smo dosta slučajeva poginulih
18 pripadnika JNA i uništene borbene tehnike.

19 P: Gospodine Đukiću, da li su i ako jesu kakva su naređenja od
20 pretpostavljenih komandi dobijali pripadnici 9. korpusa JNA u pogledu
21 stanovništva, objekata i posebno verskih objekata na području dejstava 9.
22 korpusa? Da li možete da mi odgovorite na ovo pitanje?

23 O: Mogu. Naređenja koja su stizala i korpusu i naređenja koja je korpus
24
25
26
27
28
29
30

1 izdavao podčinjenim jedinicama, to jest brigadama podčinjenim, strogo su
2 zabranjivala uništenje, paljenje, pljačku - od društvene imovine, pa do privatne
3 imovine - znači, stanovništva na terenu.

4 P: Hvala. Molim Vas da nam na monitoru prikažete dokaz broj 26.

5 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Dok čekamo *exhibit* 26, gospodine, da
6 li su ta naređenja bila izvršavana? Rekli ste da je korpus dobio naređenja i da
7 je svojim podređenim jedinicama korpus izdavao naređenja, dakle brigadama gdje
8 je striktno zabranjeno razaranje, paljenje i pljačkanje. Dakle, mene zanima da
9 li su ta naređenja, koliko Vi znate, izvršavana i to da li su doslovno
10 izvršavana?

11 SVJEDOK: U jedinici kojom sam ja komandovao ta su naređenja doslovno
12 izvršavana. Bilo je pojedinačnih slučajeva, ali su ti pojedinačni slučajevi
13 nedoslednog odnosa pojedinih pripadnika sankcionisani kroz vojne sudove. Korpus
14 je imao zadejstvovano tužilaštvo, istražnog sudiju i mi smo sve te slučajeve,
15 gde je povređen zakon i gde su učinjena krivična dela, sankcionisali na taj
16 način što smo po komanda... komandanti ili ja kao komandant sam pokretao
17 krivične prijave koje su prihvatane od istražnog sudije, izvršene istražne
18 radnje, pokretate /sic/ tužbe i procesuirani mnogi postupci.

19 Ja ću Vam, ako hoćete, da navedem da sam u Drnišu imao jednog rezervnog
20 oficira poručnika. Zapamtio sam ime zbog njegovog postupka. Zvao se Baljak Pero
21 iz sela Žagrović kod Knina koji je pre rata radio u Skoplju. I na oglas
22 mobilizacije i ovo došao tamo, postavljen po ratnom rasporedu u svoju jedinicu.
23 On je u Drnišu silovao ženu Srpkinju pred maloletnom ćerkom. Evo, taj jedan
24 slučaj na primer bio je na sudu i procesuiran u vojnom sudu u Banja Luci. Imali
25 smo i druge slučajeve, a ja Vam mogu u vezi toga samo da kažem da je iz jedne

26

27

28

29

30

1 analize koja mi je trebala i koju sam ja evidentirao 1991. godine koja je
2 izvršena u korpusu 23.10.1991. godine, pripadnici komandanti jedinica
3 Jugoslovenske narodne armije 9. korpusa su samo za period od Nove godine do
4 oktobra pokrenuli 537 krivičnih prijava, ne, pardon 337 krivičnih prijava protiv
5 360 lica. Istraga je izvršena za 160. Pokrenuto je 22 optužnice, znači sudske
6 optužnice pod... pred sudom i te koje su pokrenute u to vreme su bile
7 procesuirane u vojnom sudu u Banja Luci. Vojni sud u Splitu je bio nama
8 nadležan, ali zbog blokade Splita mi nismo mogli da procesuiramo i da vodimo
9 postupke, da upućujemo, ovaj, lica koja su učinili krivična dela ili postoji
10 osnovana sumnja da su ih učinili, već smo morali to da prebacimo na vojni sud u
11 Banja Luku. A kasnije kada je 9. korpus krajem 1991. godine ušao u sastav 2.
12 vojne oblasti, onda je to i bila nadležnost vojnog suda Banja Luka.

13 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala Vam. I hvala Vama, gospodine
14 Perović.

15 G. PEROVIĆ: Hvala, časni Sude. Dakle, na monitoru je dokument broj 26
16 čije sam prikazivanje zamolio.

17 P: Gospodine Đukiću, zamolio bih Vas da nam pročitate zaglavlje na 1.
18 strani ovog dokumenta i datum dokumenta.

19 O: Čitam: "Savezni sekretarijat za narodnu odbranu, Uprava za moralno
20 vaspitanje, poverljivo broj 6-83 od 12. oktobra 1991. godine."

21 P: Hvala. Molim da se okrene druga strana ovog dokumenta. I samo dno
22 dokumenta ako biste prikazali.

23 Gospodine Đukiću, ko je potpisnik ovog dokumenta?

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Načelnik Generalštaba oružanih snaga SFRJ general pukovnik Blagoja
2 Adžić.

3 P: Zamolio bih samo da se spusti da bi se video paragraf drugi odozdo,
4 hvala, koji počinje rečima "u toku", vidite li to?

5 O: Vidim.

6 P: Pročitajte nam taj paragraf.

7 O: Čitam: "U toku izvršenja ovih zadataka po svaku cenu mora se sprečiti
8 svaka samovolja, nedisciplina, samoudaljavanja iz jedinica, maltretiranje
9 građana bez obzira na njihovu nacionalnost na prostorima lokacije jedinica,
10 pljačka i krađa imovine i sprovođenje nekakvih privatnih zakona."

11 P: Hvala. Da li je ovaj dokument čije ste izvode upravo pročitali
12 potvrđuje ono što ste izjavili prethodno?

13 O: Potvrđuje i želim još da kažem, u zoni gde sam ja bio je bio poznati
14 mauzeloj /?mauzolej/ Ivana Meštrovića, jugoslavenski opredeljenog umetnika
15 visokih vrednosti za Jugoslaviju - iako je Hrvat, a svi smo ga voleli, i ja sam
16 lično naredio, odredio jedinicu da se to čuva. I dok sam bio na tom prostoru,
17 jedan kamen okolo nije pomeren.

18 P: Hvala. Molim da se prikaže, ovaj nam dokument više nije neophodan, da
19 se prikaže dokaz broj 59. Hvala.

20 Gospodine Đukiću, molim Vas pročitajte zaglavlje na prvoj strani ovog
21 dokumenta, datum i naslov.

22 O: Čitam: "Komanda 9. korpusa, strogo poverljivo, broj 580-15 od
23
24
25
26
27
28
29
30

1 20.10.1991. godine. Suzbijanje kriminaliteta u zoni borbenih dejstava 9.
2 korpusa, komandi 1. partizanske brigade Teritorijalne odbrane."

3 P: Hvala. Molim Vas da pročitate uvod i prvi paragraf ovog dokumenta.
4 Samo malo da se podigne ovaj dokument. Znači, uvod i prvi paragraf.

5 O: Čitam: "U cilju sprečavanja samovoljnog napuštanja i vršenja
6 kriminalnih..."

7 PREVODITELJ: Molim samo da sporije čitate, hvala Vam.

8 O: "... kao što su pljačka imovine i ugrožavanje sigurnosti građana od
9 pripadnika oružanih snaga u zoni dejstva 9. korpusa naređujem: 1. komanda
10 jedinica teritorijalne... JNA i Teritorijalne odbrane dužne su ustrojiti ažurnu
11 evidenciju svih pripadnika svojih jedinica uključujući dobrovoljce i pripadnike
12 Teritorijalne odbrane pojedinih mesta i sve te oružane sastave staviti pod
13 komandu jedinica JNA ranga puk, brigada u zonu odgovornosti dejstava tih
14 jedinica. Sve pripadnike oružanih sastava upozoriti o posledicama nasilnog
15 ponašanja, samovolje i činjenja kriminalnih radnji."

16 P: Hvala. Molim da pročitate i treći pasus pod tačkom dva koji počinje
17 rečima "sve komande jedinica JNA".

18 O: "Sve komande jedinica JNA, štabovi Teritorijalne odbrane i mesta,
19 dužne su preduzeti sve mere na zaštiti građana i imovine u svojoj zoni
20 odgovornosti."

21 P: Hvala. Molim da se okrene druga strana ovog dokumenta. I molim Vas,
22 gospodine Đukiću, da nam pročitate tačke četiri i pet.

23 O: Čitam: "4. Krivične prijave podnositi preko najbliže komande jedinica
24
25
26
27
28
29
30

1 JNA u skladu sa odredbama Zakona o krivičnom postupku, za sva lica za koja
2 postoji osnovana sumnja da su učinila krivično delo. Uz prijavu priložiti izjave
3 svedoka i druge dokaze o učinjenom krivičnom delu."

4 P: I u tački pet?

5 O: "5. Počinioce krivičnih dela iz nadležnosti vojnog suda lišiti
6 slobode i preko policije, komandi, pukova - brigada JNA sprovesti u vojni...
7 sprovesti vojnoj policiji u Kninu."

8 P: Hvala. Da li ovaj dokument čije ste izvode upravo pročitali potvrđuje
9 ono što ste nam maločas izjavili?

10 O: Da. I to smo sprovodili.

11 P: Hvala. Molim da se prikaže dokaz broj 49.

12 Pročitajte nam, gospodine Đukiću, zaglavlje na prvoj strani ovog
13 dokumenta, datum i naslov.

14 O: Čitam: "Komanda 9. korpusa, strogo poverljivo broj 625-2, 31.10.1991.
15 godine, Knin (16.00č)," časova znači.

16 P: I naslov?

17 O: "Zapovest za izvođenje napadne operacije na grad Šibenik, operativno
18 broj 2."

19 P: Da li prepoznajete ovaj dokument?

20 O: "Izvod..." samo malo, "... za štab TO SAO Krajina."

21 P: Jeste li imali prilike ranije da vidite ovaj dokument?

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Nisam imao priliku da vidim ovaj dokument.

2 P: Molim da se okrene strana sedam ovog dokumenta. U engleskoj verziji
3 to je strana osam. Strana sedam, a u engleskoj verziji to je strana osam. Molio
4 bih Vas da pročitate poslednja dva paragrafa pod tačkom 7.2. Poslednja dva
5 paragrafa pod tačkom 7.2.

6 G. WHITING: [simultani prijevod] Izvinjavam se. S obzirom da je svjedok
7 rekao da nije ranije vidio taj dokument niti je govorio o tome šta je sadržano u
8 njemu, ne znam koji su temelji za traženje od svjedoka da se čitaju dijelovi
9 dokumenta jer meni to više liči na unakrsno ispitivanje.

10 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Imate li odgovor, gospodine Peroviću,
11 na ovo?

12 G. PEROVIĆ: Mislim da je u pravu moj poštovani kolega tužilac i ja ću
13 odustati od ovog dokumenta, od prikazivanja ovog dokumenta.

14 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala, gospodine Peroviću. Izvolite
15 nastavite.

16 G. PEROVIĆ: Molio bih Vas samo da nam pokažete još dokument broj 27.

17 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Da li pitate o dokumentu broj 27 ili
18 dokaznom predmetu?

19 G. PEROVIĆ: /govornici govore istovremeno/

20 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala Vam.

21 G. PEROVIĆ: Molim da se okrene druga strana ovog... Pardon, pre toga
22 pročitajte nam zaglavlje na prvoj strani ovog dokumenta, datum dokumenta i
23 njegov naslov.

24 O: Čitam: "Savezni sekretarijat za narodnu odbranu, Generalštab oružanih
25 snaga SFRJ, Prva uprava, strogo pov., broj 2256-2 od 10.12.1991. godine. Upućeno

26

27

28

29

30

1 komandi 9. korpusa."
2 P: I naslov?
3 O: Stoji ovako: "U prilogu dostavljamo direktivu saveznog sekretara za
4 narodnu odbranu o upotrebi oružanih snaga u narednom periodu."
5 P: Da li ste imali prilike ranije da vidite ovaj dokument?
6 O: Jesam.
7 P: Hvala. Molim da se okrene strana tri ovog dokumenta, to je u
8 engleskom prevodu strana četiri...
9 G. WHITING: [simultani prijevod] Samo radi temelja želio bih da se sazna
10 da li je svjedok dokument vidio u ono vrijeme ili pre nekoliko dana?
11 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Izvolite, gospodine Peroviću.
12 G. PEROVIĆ: Kad sam upitao svedoka da li je imao prilike ranije da vidi
13 ovaj dokument, ja sam mislio na vreme od pre više godina.
14 P: Kada ste videli ovaj dokument?
15 O: Ovaj dokument sam vidio negdje 1991. godine krajem. Kad je došao
16 dole.
17 P: Hvala. Dakle, zamolio sam da se okrene strana tri ovog dokumenta, a
18 to je u engleskom prevodu strana četiri. Pod tačkom šest, malo podignite ovaj,
19 pod tačkom šest pročitajte nam taj drugi paragraf.
20 O: Čitam: "U svim merama sprečiti pljačku i genocidna (osvetnička
21 ponašanja). U tom cilju uspostaviti potrebnu kontrolu angažovanjem organa vojne
22 policije i za to određenih jedinica, kao i organa za krivično gonjenje."
23
24
25
26
27
28
29
30

1 P: Hvala. Da li i ovaj dokument potvrđuje ono što ste nam maločas rekli?

2 O: Da.

3 P: I da rezimiramo, kakav je stav Jugoslovenske narodne armije bio prema
4 stanovništvu i imovini na području dejstava? Da li ste se u svemu pridržavali
5 ovih naredbi...

6 O: Da.

7 P: ... sa čijim smo se sadržajem sada upoznali?

8 O: Da. Znači, sve ove naredbe, druga uputstva, informacije političke
9 uprave SSNO-a i Generalštaba koja su objašnjavala postupke i ponašanja, zatim
10 poznavanje zakona - posebno Zakona o oružanim snagama SFRJ - mi komandanti i
11 podčinjeni naši, govorim za svoju jedinicu, a znam i za druge, pridržavali su se
12 ovih uputstava i naredbi. I svim merama, snagama smo sprečavali ono što se može
13 desiti u ratu. Znali smo da je rat jedna najveća anarhija i u tom smislu smo
14 zaista učinili sve da sprečimo negativne pojave.

15 P: Hvala. Vi ste, gospodine Đukiću, malopre pomenuli da je takvih
16 negativnih pojava bilo i da su počinioci takvih incidenata, pojava, bili
17 sankcionisani.

18 O: Da.

19 P: Da li Vam je nešto... poznato nešto o oštećenjima verskih objekata u
20 zoni 9. korpusa? Da li je bilo takvih oštećenih verskih objekata prilikom
21 operacija o kojima ste govorili?

22 O: Prilikom operacija jedinica JNA nije oštećen ni jedan verski objekat.
23 Imali smo instrukcije čak i ako se dejstvuje iz vjerskog objekta da ne
24 upotrebljavamo teško naoružanje, ali mi je poznato da je u kasnijim vremenima

25

26

27

28

29

30

1 došlo do oštećenja nekoliko verskih objekata.

2 P: Hvala. Da li znate da li je, i ako jeste pod kakvim okolnostima, u
3 Kijevu oštećena katolička crkva?

4 O: Tu crkvu, ja nemam informacija koji su počinioci, ali smo dobili
5 informacije da se najverovatnije radilo o ekstremistima iz redova srpskog naroda
6 koji su podmetnuli tamo eksploziv i minirali tu crkvu.

7 P: Hvala. Da li su ti ljudi identifikovani i da li su procesuirani u
8 nekom vremenu kasnije?

9 O: Da Vam kažem, ja nisam...

10 P: Da li Vi imate informaciju o tome?

11 O: Ja nemam tu informaciju, znam da se nešto na tom radilo. Dokle se
12 došlo - ne znam, jer ja nisam u to vreme ni imao taj prostor u zoni odgovornosti
13 brigade.

14 P: Sada bih molio da se prikaže na monitoru dokaz broj 106.

15 Gospodine Đukiću, pročitajte zaglavlje na prvoj strani ovog dokumenta,
16 datum dokumenta i kome je upućen?

17 O: Čitam: "Komanda 9. korpusa, poverljivo, broj 19-1549, 04.10.1991.
18 godine, 15 časova. Generalštabu oružanih snaga SFRJ, operativnom centru i
19 komadni vojno-pomorske oblasti na IKM-u." Radi objašnjenja, IKM je bilo tada na
20 Visu. Ostrvo.

21 P: IKM je skraćenica za istureno komandno mesto.

22 O: Istureno komandno mesto, da.

23 P: Da li ste imali prilike da se upoznate sa ovim dokumentom i kada, ako
24 jeste?

25 O: Pa ja sam, s obzirom da smo imali dežurstvo operativno u komandi
26 korpusa, znao za ovaj dokumenat. I to je bilo vreme o kome se govori, to je
27 vreme, onaj, oktobar mesec 1991. godine.

28
29
30

1 P: Hvala. Molim Vas da nam sada pročitate prva dva paragrafa pod tačkom
2 jedan.

3 O: Spustite, molim Vas. A na... tačka jedan. Dobro.

4 P: Pa prva dva paragrafa.

5 O: Čitam: "1. Jedinice korpas...korpusa su u toku borbi za Kijevo 26.
6 avgusta 1991. godine vodile višečasovnu bitku da bi se probile kroz selo i
7 izvršile deblokadu odsečene, blokirane jedinice u rejonu Kosorske Grede i Jojića
8 Glavice kod sela Civljana. Najveći otpor snage Zbora narodne garde su pružile iz
9 mesne crkve katoličke u čijem zvoniku je bilo mitraljesko gnezdo i osmatračnica
10 komandira čete Zbora narodne garde koji je u toku dejstava zarobljen. U crkvi je
11 bio smešten jedan vod Zbora narodne garde koji je sa vrata, prozora i zvonika
12 crkve otvarao vatru po našim jedinicama. Iz neposredne okoline crkve, sa oboda
13 groblja koje je pored iste, iz dobro uređenih zaklona ozidanih od betonskih
14 blokova, dejstvovala su ostale snage pomenute čete Zbora narodne garde koja je
15 bila sastavljena od rezervnog sastava Zbora narodne garde koji je mobilisan u
16 Kaštelama kod Splita. Pripadnici te jedinice su koristili grobnice
17 (pripremljene), a i deo onih u kojima su leševi, da bi se zaklonili. Iako
18 smo..." Dobro.

19 P: Ja se izvinjavam, prekinuo sam Vas. Pročitajte i ovaj naredni
20 paragraf, on je vrlo kratak.

21 O: "Iako smo iz rejona crkve i samostana ispred nje trpeli jaku vatru,
22 crkva i groblje su bili pošteđeni direktnog dejstva, to jest dejstvovano je bez
23 ... dejstvovano je bliže ovih objekata, po padinama visa na kome se nalaze radi
24
25
26
27
28
29
30

1 upozorenja."

2 P: Hvala. Molim da se sada okrene druga strana ovog dokumenta. Druga
3 strana. Pročitajte nam poslednji paragraf na ovoj strani. Poslednji. "Cilj
4 dejstva".

5 O: Da. Čitam: "Cilj dejstva nije, niti će biti uništenje sakralnih,
6 verskih i ostalih vrednih objekata pod uslovom da se isti ne koriste kao
7 utvrđenja iz kojih se dejstvuje, a kakav je do sada bio redovan slučaj."
8 Načelnik štaba je u potpisu dole. Pukovnik Ratko Mladić.

9 P: Šta Vam ovaj dokument govori, kad je reč o crkvi u Kijevu?

10 O: Pa ovo potvrđuje što sam i ranije, onaj, izneo da mi na verske
11 objekte čak i kada se iz njih dejstvovalo, nismo dejstvovali teškim naoružanjem,
12 topovima, tenkovima, već smo davali okolo upozorenja. I evo ovoga slučaja se
13 sećam. Mi smo blokirali taj prostor i tu smo zarobili 60 pripadnika Zbora
14 narodne garde, baš u groblju, u tim grobnicama su ih pronalazili vojnici, u
15 crkvi i tako dalje. U jednom kanalu ispod crkve.

16 P: Hvala. Da li su prilikom izvođenja borbenih dejstava...

17 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] Pre nego što nastavite,
18 gospodine Peroviću, na stranici 55, red 16 do reda 19. Da li svedok shvata da to
19 znači da u tim datim okolnostima o kojima je tu govorio - to bi značilo da ste
20 mogli da uništite crkvu ili da uzvratite vatru. Oprostite, ne to. Ja sam Vas
21 uputila na pogrešan red. To je zapravo od 22 do 25: "Cilj našeg postupanja nije
22 niti će ikada biti uništavanje verskih, sakralnih ili drugih vrednih objekata -
23 pod uslovom da se isti ne koriste kao utvrđenja iz kojih se dejstvuje." Da li to
24 znači da ukoliko se oni koriste kao utvrđenja iz kojih se otvara vatra, u tom
25 slučaju ste bili slobodni da ih uništite?

26

27

28

29

30

1 G. PEROVIĆ:

2 P: Možete li odgovoriti na ovo pitanje, gospodine?

3 O: Osnovno opredelenje je bilo da se ne dejstvuje na verske objekte.
4 Situacija od slučaja do slučaja mogla je zahtevati i drugačija rešenja. Međutim,
5 što se tiče mene kao komandanta i jedinice kojom sam komandovao - nisam dozvolio
6 da se dejstvuje na verski objekat, da se ruši, uništava. I njega i druge
7 kulturne objekte iz jednog pozitivnog odnosa prema kulturnoj baštini naših
8 naroda, na teritoriji Jugoslavije, sam čuvao.

9 P: Ako sam razumeo dobro pitanje sudije Nosworthy, ono se odnosilo na to
10 da li bi da je sakralni objekat, neka crkva bila pretvorena recimo u mitraljesko
11 gnezdo, ona za vojsku bila legitiman cilj? Možete li odgovoriti na to?

12 O: Ona bi pod tim uslovima mogla biti legitiman cilj jer se dejstvuje po
13 pripadnicima vojske.

14 P: Hvala.

15 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Ranije kada smo govorili o
16 oštećenjima verskih objekata, svedok je rekao da nije puno znao o tome, o
17 katoličkoj crkvi u Kijevu. Nije znao tko su počinioci jer nije bio... jer to
18 nije bilo u zoni njegove odgovornosti. Čini se da sa sigurnošću govori o
19 oštećenjima ove konkretne crkve. Budući da se bavimo ovom temom, da li postoji
20 neko objašnjenje za taj događaj?

21 G. PEROVIĆ:

22 P: Gospodine Đukiću, jeste razumeli pitanje časnog sudije Molotoa?

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Mislim da jesam.

2 P: Izvolite.

3 O: Za vreme kratke...kratkotrajne operacije deblokade komunikacije kroz
4 Kijevo gde se i nalazi ova crkva u tom naselju...selu, u mojim naređenjima je
5 stajalo da se taj objekat ne smije uništiti, rušiti - i to nije učinjeno. Znači,
6 to nije učinjeno tog dana pomenutog, radi se o 26. avgustu 1991. godine. Ta
7 crkva je na tom mestu poslije deblokade komunikacije ostala tu sve do boravka
8 jedinice, a jedinica kojom sam komandovao, odnosno deo jedinice izvučen je sa
9 tog pravca naredbom komandanta 9. korpusa 23. septembra 1991. godine. Poslije
10 tog datuma, ja ne mogu da se setim jer nisam na tom pravcu ni dolazio, saznao
11 sam da je došlo do rušenja te crkve. Inače, ta crkva je i građena i po ulazu, po
12 rasporedu oltara je pravoslavna crkva. A koristili su je, normalno, pripadnici
13 Kijeva koji su prama istorijskim podacima, ako želite, pre 200 i nešta godina
14 unijatali se za vreme austrijske vlasti na tom prostoru.

15 P: Hvala. Ako sam Vas dobro razumeo, gospodine Đukiću, Vi sami, Vi lično
16 nemate mnogo pouzdanih informacija o tome kako je došlo do oštećenja crkve u
17 Kijevu.

18 O: Ne.

19 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Pa, upravo zato i postavljam pitanje,
20 a na osnovu ovog poslednjeg odgovora sam još više zbunjen. Jer u redu 23 on
21 kaže: "To nije urađeno tog dana naših operacija, 26. avgusta 1991." Pod time sam
22 shvatio da je on rekao da 26. avgusta 1991. godine oni su bili u Kijevu. Ali,
23 prethodno je bio rekao da Kijevo nije bilo u njegovoj zoni odgovornosti, pa je
24
25
26
27
28
29
30

1 to moje prvo pitanje koje sam postavio. A drugi deo mog pitanja je sledeći,
2 ukoliko zaista ništa nije znao o uništenju katoličke crkve u Kijevu, kako to da
3 tako upućeno sa takvom sigurnošću govori o tom dokumentu koji imamo na ekranu
4 gde se govori o uništenju katoličke crkve u Kijevu? To su moja dva pitanja.

5 G. PEROVIĆ:

6 P: Gospodine Đukiću, jeste razumeli?

7 O: Jesam.

8 P: Prvo pitanje, je li u zoni Vaše odgovornosti, kao rukovodioca
9 operacije probijanja komunikacije kroz Kijevo, bila i ova crkva?

10 O: Ova crkva se nalazi u selu Kijevo. Za vreme kratke operacije jedinice
11 kojom sam komandovao za uspostavljanje tampon zona i deblokade komunikacije,
12 crkva nije srušena i zabranio sam svojom naredbom čak da se gađa ta crkva, iako
13 je bio otpor, kako stoji u ovom izveštaju koji je dostavljen preko mog
14 operativnog organa komandi 9. korpusa, a on je ovaj izveštaj prosledio dalje. Ta
15 crkva je, ja sam na tom prostoru - da bi bili jasni ostao, znači na tom pravcu
16 gde je i bilo Kijevo, ostao do 23. oktobra 1991. godine. I do tog dana crkva je
17 postojala nesrušena, cela, ne znam kako da Vam objasnim. Znači, bila je crkva, a
18 poslije sam 23. oktobra 1991. godine dobio naređenje da izvučem jedinicu jednu
19 koja se nalazila na tom pravcu. I da izvršavam druge zadatke, a već sam rekao o
20 tom zadatku - to je bilo obezbeđenje izvlačenja sredstava iz Šibenika.

21 P: Samo trenutak, gospodine Đukiću. Dakle, Vi kažete da u vreme kada ste
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 Vi boravili u Kijevu - crkva nije oštećena? Da li to tvrdite?
2 O: Nije srušena. Nije srušena.
3 P: A moje pitanje je da li znate da li je bila oštećena?
4 O: Ja mislim da je imala manjih oštećenja, da je porazbijano nekoliko
5 stakala bilo od prozora.
6 P: Kako je došlo do tih oštećenja, da li Vi to znate?
7 O: Pa ja pretpostavljam da je moguće došlo u toku same borbe.
8 P: Hvala.
9 G. PEROVIĆ: Ja mislim da je momenat i za pauzu, časni Sude, ako ne
10 želite da još malo razjasnimo ovu situaciju.
11 SVJEDOK: Jer se iz crkve dejtvovalo.
12 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Video sam izveštaj. Ono što mi je
13 zaintrigiralo i brinulo je upravo upućenost kojom je on govorio o tom izveštaju.
14 I zapravo me to još uvijek interesuje. Ovaj dokument je od 4. oktobra, a on je
15 prošao kroz Kijevo 26. avgusta i nije govorio da je radio bilo šta drugo u
16 Kijevu nakon 26. avgusta. Meni je jasno da je rekao da njegova jedinica se
17 povukla 23. oktobra, ali bez da je bilo šta uradila. Tako da mi još uvijek nije
18 jasno kako da on tako upućeno govori o tom dokumentu.
19 No, sada ćemo otići na pauzu i nastaviti sa radom u petnaest do šest.
20 SUDSKA SLUŽBENICA: [simultani prijevod] Ustanite molim.
21 ... Početak pauze u 17.16h
22 ... Sjednica nastavljena u 17.45h
23 SUDSKA SLUŽBENICA: [simultani prijevod] Izvolite sjesti.
24 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Izvolite, gospodine Peroviću.
25
26
27
28
29
30

1 G. PEROVIĆ: Mi smo u pauzi preveli onu tačku 11, o kojoj je bilo reči na
2 prethodnoj sednici, u dovoljnom broj primeraka za Veće i za kolege iz
3 Tužilaštva, pa bih molio samo da se podeli.

4 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala Vam. Možete, gospodine
5 Peroviću.

6 G. PEROVIĆ: Da li Vi, časni sudija Moloto, imate neko pitanje u vezi
7 onoga o čemu smo na kraju prethodne sjednice razgovarali? Mislim na ovaj
8 sakralni objekat u selu Kijevu.

9 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Ne, osim onog komentara kojeg sam već
10 bio iznio, naime to je bila moja primjedba da je svjedok o dokumentu govorio sa
11 takvom sigurnošću kada imamo na umu da uzevši u obzir ono što je spomenuo u
12 dokumentu, da on sam nije imao lično saznanja o tome. To je samo bio moj
13 komentar.

14 G. PEROVIĆ: Hvala. Razumeo sam.

15 P: Htio bih da Vas upitam, gospodine Đukiću, da li su prilikom izvođenja
16 borbenih dejstava u zoni odgovornosti 9. korpusa osim jedinica JNA učestvovala i
17 druge snage i ako jesu - koje? Možete li nam reći?

18 O: U toj zoni su učestvovala jedinice Teritorijalne odbrane iz opština
19 koje su bile u zoni 9. korpusa - sem opštine Sinj gde nije bila angažovana
20 Teritorijalna odbrana. I normalno, opštine Drniš.

21 SUDAC HOEPFEL: [simultani prijevod] Gospodine Peroviću, o kojem periodu
22 Vi sada govorite, kada je riječ o ovom posljednjem pitanju, jer to je važno? Ovo
23 pitanje na koje smo sad dobili odgovor.

24 G. PEROVIĆ: Mislim na drugu polovinu 1991. godine i akcije oko Šibenika,
25 Drniša, Kijeva i ostale.

26

27

28

29

30

1 SVJEDOK: Ja sam dao odgovor da su učestvovala jedinica štabova
2 Teritorijalne odbrane...

3 G. PEROVIĆ:

4 P: Samo trenutak, samo trenutak. Da li su te jedinice koje ste sada
5 pomenuli delovale samostalno ili su bile podčinjene nečijoj komandi? Ako jesu,
6 čijoj?

7 O: Jedinice Teritorijalne odbrane nisu delovale samostalno. One su bile
8 podčinjenje komandama zavisno gde se našli, na čijem pravcu ili u čijoj zoni
9 odgovornosti gde su se izvodila borbena dejstva. U načelu, brigadi su se
10 podčinjavali odredi Teritorijalne odbrane ili samostalni bataljoni, a brigade
11 Teritorijalne odbrane su se podčinjavale komandi 9. korpusa. To je jedno bilo
12 načelo i to je primenjivano u tom periodu.

13 P: Ako sam Vas dobro razumeo, te jedinice, jedinice Teritorijalne
14 odbrane, bile su podčinjene komandi Jugoslovenske narodne armije?

15 O: Da.

16 G. PEROVIĆ: Molim da se na monitoru prikaže dokaz broj 26.

17 P: To je saopštenje Saveznog sekretarijata za narodnu odbranu koje smo
18 već koristili maločas. I molim da se okrene druga strana ovog dokumenta.
19 Podignite sasvim kako bi se video poslednji paragraf na ovoj strani. E,
20 poslednji paragraf koji počinje rečima "svi oružani sastavi". Pročitajte nam to.

21 O: Čitam: "Svi oružani sastavi, bilo da se radi o JNA, Teritorijalnoj
22 odbrani ili dobrovoljcima moraju dejstvovati pod jedinstvenom komandom
23 Jugoslovenske narodne armije."

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Hvala. To je dovoljno. Dakle, šta je ovo konkretno značilo u pogledu
2 njihove upotrebe?

3 O: Znači, ne mogu dejstvovati gde su jedinice na samostalno, morale se
4 podčiniti jedinicama i komandama JNA. I to je bio princip i tako je to bilo.

5 P: Hvala. Da li su se naredbe i uputstva komande JNA koje smo ranije
6 pominjali, o kojima smo sada malopre govorili, a koje se odnose na disciplinu i
7 postupanje prema stanovništvu i imovini, odnosili i na te snage?

8 O: Jesu u potpunosti. I sve je primenjivano kao prema jedinicama JNA,
9 čak su i pripadali vojnom tužilaštvu i sudovima za vreme dok su bile aktivirane
10 i dejstovale.

11 P: Hvala. Ako su te snage bile pod komandom JNA, kako kažete, da li je
12 Jugoslovenska narodna armija bila odgovorna i za njihovu disciplinu?

13 O: Da.

14 P: U situaciji da je neki pripadnik dio tih snaga počinio krivično delo
15 dok je u sastavu i pod komandom JNA, ko je bio nadležan za njegovo
16 procesuiranje?

17 O: Nadležni su bili vojni sudovi. I evo Vam primera...

18 P: Hvala, nema potrebe.

19 G. PEROVIĆ: Ovaj dokument više ne moramo da koristimo. Možete ga skinuti
20 sa monitora.

21 P: Gospodine Đukiću, preći ćemo sada na jednu drugu temu. Vi ste rodom
22 iz bivše jugoslovenske Republike Bosne i Hercegovine?

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Da.

2 P: Iz sela u blizini nekadašnjeg Bosanskog Novog?

3 O: Da. Sela Gornjeg Vodičeva, opština sada Novi Grad, bivši Bosanski
4 Novi.

5 P: Da li ste Vi, generale, bili hapšeni 1991. godine i gde se to
6 dogodilo i pod kakvim okolnostima?

7 O: Bio sam hapšen od strane paravojnih ili parapolicijskih tada snaga u
8 Republici Bosni i Hercegovini koje su organizovale...organizovane od strane
9 stranke SDA.

10 P: Kako se dogodilo da budete uhapšeni i kad je to bilo?

11 O: Pa ja sam hapšen u septembru mesecu, 8. septembra dobio sam...

12 P: Koje godine?

13 O: 1991. godine.

14 P: Kako je došlo do toga?

15 O: Pa, ovaj, meni je umro brat rođeni, veoma mlad, u 35. godini. Dobio
16 sam telegram. Tražio sam od pretpostavljenog komandanta da mi, ovaj, odobri da
17 odem na sahranu bratu. Dobio sam to odobrenje. On mi je čak preporučio da sa
18 sobom povedem uz vojno vozilo, jer mi je dodelio, i obezbeđenje. Ja to nisam
19 učinio. Pošao sam samo sa vozačem. Vozač je bio rezervni starešina, stariji
20 vodnik po činu Škorić Nedeljko, inače penzionisani pripadnik SUP-a Knin. Čak je
21 bio sekretar toga SUP-a, zadnja dužnost. Uveče nisam pratio vesti i sutradan sam
22 rano krenuo i negdje u selu Otoci nadomak rodnog mog mesta, na nekol'ko
23
24
25
26
27
28
29
30

1 kilometara, naišao sam na veliku masu ljudi koji su blokirali most iz sela Otoke
2 na drugu stranu prema selu Blatini, odnosno prema Novom Gradu. Kada sam došao do
3 pola mosta tu su me blokirali. Razjarena masa ljudi lupala je vozilo. Mene i
4 vozača su izudarali, naneli, da kažem, i teže povrede. Imao sam prelom dva
5 rebra, posjekotine po ruci. Pokušali su čak da me bace u reku Unu.

6 Kasnije sam priveden u s... ja ne znam da li u tom selu opšte postoji
7 stanica milicije, nije mi poznato, u jednu prostoriju gde se tada nalazio
8 zamenik ministra unutrašnjih poslova Bosne i Hercegovine kojeg sam prepoznao na
9 osnovu, ovaj, njegovog pojavljivanja na televiziji, Abdo Hebib, inače lekar po
10 zanimanju. I pitao sam ga zašto i kako ovo? On mi je objasnio da tu sačekam. Ja
11 sam ga zamolio da proveru u stanici milicije Novi Grad, odnosno Bosanski Novi
12 kod komandira Hare, mog školskog druga s kojim sam išao zajedno u gimnaziju, da
13 l' mi je stvarno umro brat. Nakon provere i mog zadržavanja, oni su me pustili.
14 Međutim, dok sam čekao tih sat vremena ubacili su me u jednu prostoriju u kojoj
15 je bio gospodin Mile Martić sa svoja dva pratioca i bio je potpukovnik Smiljanić
16 Duško sa jednim, znači pripadnik JNA, sa jednim mlađim oficirom, ja mu ne znam
17 prezime i ime. Znam ga onako, iz viđenja.

18 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Prevodioc nije čuo prezime Duškovo.
19 Taj Duško, kako...?

20 SVJEDOK: Biljanić /u engleskom transkriptu: "Smiljanić"/ Duško.

21 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala Vam.

22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 SVJEDOK: Kada sam stigao posle puštanja u kuću, ja sam telefonom od mog
2 brata obavestio...odnosno izvestio komandu korpusa šta mi se desilo i ko se
3 nalazi u...uhapšen u selu Otoci.

4 G. PEROVIĆ:

5 P: Samo trenutak. Da li ste na tom putu bili u uniformi i da li je u
6 uniformi bio potpukovnik Smiljanić koga ste pomenuli?

7 O: Svi su bili u uniformi. Potpukovnik Smiljanić u uniformi, njegov
8 pratilac u uniformi, a ja sam bio u civilnom odelu i moj vozač u civilnom odelu,
9 ali u vojnom motornom vozilu sa oznakama JNA.

10 P: Hvala. Vi ste pušteni, rekli ste, posle otprilike sat zadržavanja?

11 O: Da.

12 P: Šta je bilo sa Martićem i ostalima?

13 O: Ostali su ostali tu gde su uhapšeni, u tim prostorijama. Ja sam
14 izvestio komandu korpusa i posle su usledile mere. Naime, moram reći jedan
15 momenat da kada sam došao u stan kod brata, ja sam tražio da mi se podčini jedna
16 jedinica koja je tu bila JNA, da oslobodim dvojicu pripadnika Jugoslovenske
17 narodne armije, znači potpukovnika Smiljanića i njegovog pratioca. Normalno, tu
18 je... oslobodio bi tada i gospodina Martića. To mi nije dozvoljeno, rekli su da
19 će preduzet se određene mere i ja sam saznao u toku dana da su oni oslobođeni. I
20 još se desilo da je po saznanju od strane naroda počelo spontano okupljanje
21 naroda i sa tih prostora, oko toga sela počeli su ljudi - to nije rat, nije

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 ratno stanje - da sa lovačkim oružjem formiraju grupe i krenu prema Otoci da
2 oslobode pripadnike JNA i gospodina ministra tada unutrašnjih poslova Krajine,
3 Martića.

4 P: Samo momenat. Dakle, tom prilikom, ovom prilikom o kojoj govorite,
5 bila su zarobljena četiri pripadnika Jugoslovenske narodne armije?

6 O: Da.

7 P: U Bosni i Hercegovini?

8 O: Da.

9 P: Radi se o septembru 1991. godine, je li tako?

10 O: Da.

11 P: Da li je tada ova republika bila u sastavu SFRJ?

12 O: Ova republika je tada apsolutno bila u sastavu SFRJ i nisu se u toj
13 republici u to vreme dešavali neki veći incidenti, iako ih je bilo.

14 P: Hvala. Sada ću Vas pitati o operaciji zvanoj Koridor 92. Da li ste Vi
15 bili učesnik operacije proboja Koridora 92?

16 O: Da.

17 P: Recite mi, po čijoj odluci i u kom svojstvu ste učestvovali u toj
18 operaciji?

19 O: U toj operaciji sam učestvovao po ličnoj odluci. Učestvovao sam kao
20 dobrovoljac i ja i svi pripadnici Teritorijalne odbrane Republike Srpske
21 Krajine, posebnih jedinica milicije i policije Republike Srpske Krajine.

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Koje su okolnosti dovele do neophodnosti ove operacije nazvane
2 Koridor 92?

3 O: Po osnovnoj proceni i stanju bile su sledeće okolnosti. Hrvatska je i
4 njeno rukovodstvo prihvatila mirovne snage Ujedinjenih nacija. U to vreme nije
5 imala dovoljno oružanih snaga da bi silom integrisala Republiku Srpsku Krajinu u
6 svoj sastav. Ja sam napomenuo da je smotra Zbora narodne garde izvršena u
7 Zagrebu na Jarunu 28. maja 1991. godine i da su tada imali regularne svega
8 četiri brigade Zbora narodne garde i to: 1. i 2. zagrebačku, 3. osječku i 4.
9 splitsku. Te snage su normalno narastale i prema našim saznanjima, odnosno
10 saznanjima Glavnog štaba Vojska Republike Srpske Krajine one su krajem 1993.
11 godine brojale oko 150.000, a pred Oluju 200.000 pripadnika. U to vreme osnovna
12 strategija Hrvatske je bila...

13 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Izvinjavam se, zamolit ću Vas da malo
14 usporite jer slušajući prevodioca čini mi se da se jako mora boriti da drži
15 korak s Vama.

16 SVJEDOK: Dobro. U to vreme hrvatsko rukovodstvo donosi jednu krajnje
17 perfidnu i lukavu strategiju da borbena dejstva sa svoje teritorije prebaci na
18 drugu teritoriju, i to prebacuje na teritoriju tada Republike Bosne i
19 Hercegovine.

20 G. PEROVIĆ:

21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 P: O kom periodu se samo radi?

2 O: To se radi u periodu 1992. godine. Znači, to se radi u periodu odmah
3 poslije otpočinjanja, da, ovaj... razmeštanja snaga Ujedinjenih nacija, odnosno
4 odmah kada je zadejstvovan Vanceov plan. A on je zadejstvovan u januaru 1992.
5 godine, a već u februaru 1992. godine mi imamo ogromne snage Republike Hrvatske
6 vojne na teritoriju Bosne i Hercegovine. Prema raspoloživim podacima u to vreme,
7 znači pred operaciju Koridor, na teritoriji Bosne i Hercegovine iz Hrvatske je
8 upućeno između 21 do 22 brigade, ukupno 35 do 40 hiljada pripadnika, a taj broj
9 je jednom prilikom narastao čak u 1992. na 50 hiljada. Ovi svi podaci su
10 potvrđeni, a to znači da je više od jedne trećine efektivnog sastava oružanih
11 snaga Hrvatske bilo angažovano na teritoriji druge države.

12 P: Hvala. Dakle, šta je bio cilj uspostavljanja ovog koridora?

13 O: Dozvolite mi samo jednu rečenicu, Hrvatska je blokadom zajedno u
14 savezništvu sa snagama Armije Bosne i Hercegovine presekla komunikaciju, glavnu,
15 u rejonu mesta Doboje. To je negde na pola puta, da kažem, teritorije Hrvatske sa
16 zapada prema istoku ili sa istoka prema zapadu. Na taj način je u okruženju se
17 našlo 2 miliona stanovnika. Oko 400 hiljada u Republici Srpskoj Krajini i oko
18 milion i 500 u takozvanoj ARK ili Bosanskoj Krajini, to jeste Republici Bosni i
19 Hercegovini. Cilj je bio da ovom ekonomskom blokadom kada dolazi do humanitarne
20 katastrofe praktično, gde nema goriva, nema er...energenata drugih, lekova,
21 hrane, Crveni krst ne može da dotura potrebne namirnice, humanitarne

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 organizacije ne mogu da idu, zabranjeni su svi letovi s odlukom Saveta
2 Ujedinjenih nacija, znači letovi aviona. I mi u tom vremenu imamo jednu tešku
3 humanitarnu situaciju, kada primera radi samo u Banja Luci u jednom danu u
4 Kliničkom centru bolničkom tamo, umire 12 beba. A da Vam kažem, pre jedno dva
5 meseca umrla je i trinaesta koja nije imala kiseonika, razbolila se, evo u
6 Prijedoru je sahranjena negde pre dva i po meseca. Znači, ovom strategijom se
7 želelo na silu kroz ekonomski pritisak i ovakav način blokade da se integriše
8 prostor Republike Srpske Krajine u Hrvatsku. Odnosno, da druga strana Alije
9 Izetbegovića, predsednika Bosne i Hercegovine isto tako pokori jedan široki
10 prostor od milion i 500 Srba u Bosanskoj Krajini. Tad se on, i videt ćete u
11 dokumentima, pojavljivao kao ARK, Autonoma...Autonomna Republika Krajina.

12 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Ovo je bila veoma duga rečenica.

13 G. PEROVIĆ:

14 P: Gospodine Đukiću, trudite se da budete koncizniji i konkretniji.

15 O: Dobro.

16 P: Dakle, cilj ove operacije, kako sam Vas shvatio - a Vi me ispravite
17 ukoliko grešim, je bio sprečavanje humanitarne katastrofe. Jesam li Vas dobro
18 shvatio?

19 O: Cilj operacije koju su izvodile snage Vojske Republike Srpske je bio
20 sprečavanje humanitarne katastrofe. To da.

21 P: Da li je još neki cilj ove operacije postojao za koji Vi znate?

22 O: Ja za drugi cilj ne znam, samo da se uspostavi kopnena veza sa
23 Jugoslavijom i da se uspostavi kopnena veza sa istočnim delovima Republike
24 Srpske Krajine. A to je bila istočna Slavonija, Baranja i zapadni Srem.

25

26

27

28

29

30

1 P: A ova veza je bila neophodna zbog čega?

2 O: Pa ukupnog funkcionisanja vlasti. I još nešto. Taj istočni deo je
3 izuzetno bio bogat i o njemu su dosta ovisili i ovaj zapadni deo bivše SAO
4 Krajine koji je izuzetno siromašan, a normalno da je ovisila i sama, ovaj,
5 Srbija jer je odatle se snabdevala posebno sa agro proizvodima.

6 P: Hvala. I na kraju...

7 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Kako koridor između RSK i Srbije
8 olakšava ili omogućava komunikaciju između istočnog dijela i zapadnog dijela
9 RSK? Možete li mi to objasniti?

10 SVJEDOK: Istočni i zapadni deo Republike Srpske Krajine nije imao
11 neposrednu, znači, granicu da su vezani već je Republika Srpska Krajina se
12 sastojala iz dva dela. A ta dva dela su odvojena Bosnom i Hercegovinom i delom
13 Srbije - a to je Vojvodina. Severno je gore Hrvatska, a preko Hrvatske se nije
14 mogla... znači to je bila teritorija gde je vlast bila Republike Hrvatske tada i
15 tada nije bilo nikakve kopnene veze sa tim delom. I to je tako funkcionisalo,
16 malo čudno ali je funkcionisalo.

17 G. PEROVIĆ: Časni Sude, ako bi Vam olakšalo, možemo i na karti to da
18 prikažemo.

19 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] To bi bilo od velike koristi, da.

20 G. PEROVIĆ: To je *exhibit* atlas, strana 13, *exhibit* 23. Na ovoj mapi
21 mislim da će se najbolje moći... mogao bi svedok da nam obeleži područje
22 istočnog i zapadnog dela RSK. Trebalo bi pomeriti malo u levo. Ja mislim da je
23 dobro. Ja bih predložio da svedok na karti odgovarajućom olovkom obeleži,
24 ukoliko je to moguće, granice zapadnog i istočnog dela RSK i mogao bi da nam

25

26

27

28

29

30

1 pokaže put ovog koridora. Mislim da bi i to mogao da nam obeleži na ovoj karti.

2 Ako je Veće saglasno.

3 PREVODITELJ: Predsedavajući sudija nije uključio mikrofona.

4 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Oprostite, upravo sam se zahvalio
5 gospodinu Peroviću.

6 SVJEDOK: Ovde nema... malo treba spustiti kartu. Tu. Još, još, Beli
7 Manastir gde se vidi. Još ulevo. Dobro.

8 G. PEROVIĆ:

9 P: Tu nam možete obeležiti granice zapad...odnosno istočnog dela.

10 O: Pa evo, upravo to radim.

11 P: E dobro. I granicu prema Srbiji, je l' tako, i Vojvodini.

12 O: Pa granica se vidi prema Srbiji, evo je na reci Dunavu.

13 P: Dobro.

14 O: To je mislim ta granica. Ovo je mala razmera, ali onako u načelu da
15 napišem.

16 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Ne, sad se više ne vidi. Nisam video
17 šta svedok crta.

18 PREVODITELJ: Molimo, mikrofona.

19 SUDAC HOEPFEL: [simultani prijevod] Čini se da sad nije dovoljno jasno.

20 Kada ćemo videti istočni deo RSK i zapadni deo RSK? Nismo li to trebali da
21 vidimo?

22 G. PEROVIĆ: Tako je. Ovo što u ovom trenutku ucrtava svedok, to je
23 istočni deo, to je oblast Slavonije i Baranje. To je istočni deo RSK. Zapadni se
24 u ovom trenutku ne vidi, trebalo bi pomeriti prema desno.

25 SVJEDOK: Da, još ide malo vamo dole.

26 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Gospodine Peroviću, pustite svedoka
27 da nam kaže šta radi, a nemojte da nam Vi objašnjavate.

28

29

30

1 Svedoče, Vi ste tu zaokružili jedno mesto. Ne vidim kako se zove, no, u
2 svakom slučaju, tu je blizu Vukovara. Dakle, obuhvata Vukovar, Vinkovce, tu je
3 kod Osijeka...

4 SVJEDOK: /nečujno/ obuhvata Vinkovce. Ne obuhvata Osijek, ne obuhvata
5 Vinkovce. Obuhvata još ovaj deo... ovde sam ja malo... i Nijemci, Otok, tako. E
6 ovako negdje. I to je taj deo. Ovo se zove zapadni Srem, ovo je istočna
7 Slavonija i ovo je Baranja. Znači imala je tri oblasti i otprilike ovako, to je
8 ta granica. Znači, istočni deo Republike Srpske Krajine koji je potpuno odvojen
9 od zapadnog dela otprilike ovako obuhvata teri...

10 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Nemojte da govorite jer ne razumem
11 šta sada kažete. Moram prethodno da shvatim šta ste izjavili. Kažete da je ovo
12 granica. Ja ne vidim na šta pokazujete. Imajte moje pitanje na umu. Ono što
13 želim da nam pokažete je istočna RSK, zapadna RSK i koridor ka Srbiji. To je ono
14 što hoću da vidim. I želim da razumem na koji način koridor ka Srbiji omogućuje
15 komunikaciju između bogate istočne RSK i siromašne zapadne RSK. To je ono što
16 želim da razumem. Pokažite nam zapadnu RSK i zatim nam pokažite istočnu RSK.

17 SVJEDOK: Sada sam nacrtao istočnu...istočni deo Republike Srpske Krajine
18 koji se zove zvanično istočna Slavonija, Baranja i zapadni Srem, kao oblast. To
19 su otprilike ove granice i ona se graniči sa Srbijom, odnosno Vojvodinom na
20 istoku, a na zapadu su granice opština Osijek i Vinkovci i Županje.

21 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Gde je Vojvodina na istoku?

22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 SVJEDOK: Vojvodina je na istoku, i ovo, kako pokazujem gde je Subotica,
2 prema Novom Sadu, Bačka Palanka što piše, Vrbas. To je Autonomna pokrajina
3 Srbije, severno.

4 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Gde je zapadna RSK?

5 SVJEDOK: Treba da mi se pomeri ovo pa ćete vi... pa ću da nacrtam.

6 SUDAC HOEPFEL: [simultani prijevod] Pre nego što to uradimo.

7 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] Ali ja bih želela nešto da
8 utvrdimo najpre. Da li nam kažete da cela ova linija je ono što je predstavljala
9 istočnu RSK? Jer čini mi se da je podeljena na dva dela, na gornji i donji deo.
10 Sudija Moloto kaže da ima tri dela. Zahvaljujem mu se što mi je skrenuo pažnju
11 na to, ja to nisam bila ni primetila. Hvala sudijo. Dakle, da li nam kažete da
12 sve ove tri celine su predstavljale istočnu RSK? Celokupno ovo područje je
13 istočna RSK, uključujući istočnu Slavoniju i Baranju i ostale ove regione?

14 SVJEDOK: Ovo što sam nacrtao, to je deo Republike Srpske Krajine. Možemo
15 ga nazvati kao istočni deo Republike Srpske Krajine koji se naziva jednim imenom
16 i to je jedna oblast. Istočna Slavonija, Baranja i zapadni Srem. Dakle, ona ima
17 tri celine, zapadni Srem - to je ovo južno, sredina je istočna Slavonija i ovaj
18 severni deo što obuhvata grad Beli Manastir, to je Baranja. Znači, ovaj prostor
19 i ovo što sam nacrtao je sastavni deo Republike Srpske Krajine, ali je fizički,
20 znači, fizički je odvojen od zapadnog dela - sad ćete vidit kad nacrtam zapadni

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 deo.

2 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] Oprostite. Hvala.

3 PREVODITELJ: Mikrofon nije uključen.

4 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] Mislila sam da sam ga
5 uključila. Izvinjavam se, hvala. Deo pri dnu, na jugu je zapadni Srem, a u
6 sredini bi bila Baranja ili pak pogrešno razumem?

7 SVJEDOK: Istočna Slavonija.

8 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] A šta bi onda bilo na vrhu?

9 SVJEDOK: Baranja.

10 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] U redu. Hvala. Puno Vam hvala.

11 SUDAC HOEPFEL: [simultani prijevod] Da li smo Vas onda ispravno
12 razumeli? Baranja, istočna Slavonija i ovaj južni deo, zapadni Srem zajedno su
13 predstavljali jednu oblast, jednu pokrajinu, dakle predstavljali su istočnu RSK?
14 Da li sam u pravu, to je istočni deo RSK ili su ove tri opštine... Koja je bila
15 politička struktura ova tri dela, ili ovog jednog dela koji se sastojao od ove
16 tri celine? Molim Vas, u jednoj rečenici mi to recite.

17 SVJEDOK: Ovde je bilo više opština, Beli Manastir, Darda, Vukovar,
18 Tenja. To su bile opštine Ilok, to su bile opštine tamo u tom prostoru i taj
19 prostor je znači imao više opština, al' one su vezane direktno za Republiku
20 Srpsku Krajinu, znači za Knin koji se nalazio u zapadnom, da kažem, delu -
21 uslovno.

22 SUDAC HOEPFEL: [simultani prijevod] Da, ali pre nego što to vidimo i taj
23 deo, želeli smo da razjasnimo šta su ove tri celine istočnog dela RSK
24 predstavljale.

25

26

27

28

29

30

1 SVJEDOK: Teritorije Republike Srpske Krajine.

2 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Gospodine Đukiću, rekli ste da
3 zapadni deo RSK, ja sam shvatio da ste rekli da on nije odmah uz istočni deo, da
4 ih nešto deli. Šta se nalazi između ta dva dela, istočnog i zapadnog?

5 SVJEDOK: Kada nacrtam, videćete. Nalazi se veliki prostor Republike
6 Hrvatske i veliki prostor Bosne i Hercegovine. Zapadni deo, sad na zapad, to je
7 veliko udaljenje.

8 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Da li nam kažete da, da ova istočna
9 regija, istočni deo RSK je na neki način povezan, dakle da je odmah pored,
10 dijeli granicu sa Srbijom, sa Vojvodinom mislim da ste rekli?

11 SVJEDOK: Da. Znači rekom Dunavom. Evo, vidi se iz Mađarske gore, Baja
12 ovo mesto. Znači, Dunav kako teče, to je granica između i ovde je fino nacrtana,
13 ovo crveno što je, granica između Republike Srbije i Republike Hrvatske, odnosno
14 u tom vremenu Republike, dela Republike Srpske Krajine, oblasti Baranja, istočna
15 Slavonija, zapadni Srem. Odnosno, istočni Srem, je l'.

16 SUDAC HOEPFEL: [simultani prijevod] Da li je to istočni ili zapadni
17 Srem?

18 SVJEDOK: Istočni Srem jer je na istoku nije... zapad je tamo. Pardon,
19 zapadni Srem, tačno.

20 G. MILOVANČEVIĆ: Izvinjavam se mom kolegi Peroviću što intervenišem, i

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Vama. Samo razmišljam nešto na glas. Ne znam da li bi Sudskom veću bilo lakše da
2 ovu istu kartu stavimo na ELMO, jer onda Sudsko veće može pratiti koja područja
3 pokazuje gospodin general. Ovako, on pokazuje rukom na monitoru, a Vi to što on
4 pokazuje ne vidite. Potpuno bi drugi utisak bio kada bi Vi mogli da pratite
5 njegovu ruku. Ako je to lakše, možemo i to da učinimo. Mada će ova karta kad se
6 cela prikaže na monitoru dati određenu sliku.

7 PREVODITELJ: Predsedavajući sudija nije uključio mikrofon.

8 G. PEROVIĆ: Niste uključili mikrofon sudija, pa nisam čuo prevod.

9 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Želeo sam samo da Vas pitam samo da
10 li se slažete sa onim što je rekao gospodin Milovančević budući da Vi ispituujete
11 svedoka?

12 G. PEROVIĆ: Ako bi to Vama pomoglo, ja sam suglasan.

13 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Puno Vam hvala, da li se to može
14 uraditi? Ukoliko bi uopšte bilo moguće da imamo istočni i zapadni deo na
15 grafoskopu istovremeno, to bi bilo od pomoći. Kao i Srbiju.

16 G. PEROVIĆ: Upravo zbog toga.

17 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Na kojoj je to stranici atlasa?

18 G. PEROVIĆ: Čini mi se 13.

19 SVJEDOK: Ja to slabo vidim.

20 Časni Sude, ima originalnu kartu Republike Srpske Krajine gde se vrlo
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 lepo sve može videti, pa dozvolite da evo pokažemo i da, ovaj, da objasnim na
2 njoj. Evo, sjetio sam se slučajno da imam taj dokumenat.

3 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] Da li imate još jedan primerak
4 te karte, kopiju?

5 SVJEDOK: Ne.

6 G. WHITING: [simultani prijevod] Časni Sude, ova karta je u spisu. Ne
7 sećam se pod kojim brojem. Možda bi trebalo da potražimo. Ja nikada nisam video
8 original, jer ako se sećate to je ona karta koja ima nešto upisano na poledini i
9 mi imamo prevod toga. Mi imamo prevod toga pa drago mi je da vidimo original.
10 Spreman sam da nastavimo da radimo sa ovom kartom. Imamo jednu svesku s kartama
11 i tu se jasno vide ove stvari. Mislim da je to dokazni predmet 22. To je
12 jasnije, ali kako god Odbrana želi da postupi, mi se slažemo.

13 PREVODITELJ: Predsedavajući sudija nije uključio mikrofoni.

14 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Oprostite. Gospodine Peroviću, da li
15 se slažete da se koristi ova karta?

16 G. PEROVIĆ: Ja sam suglasan sa svakim predlogom koji doprinosi boljem
17 razjašnjenju.

18 G. WHITING: [simultani prijevod] Gospodin Black koji je uvek spreman da
19 pomogne mi kaže da je to dokazni predmet 3 u spisu. Mislim da imamo i prevod
20 onoga što piše na poledini, ali to sad nije bitno.

21 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Puno Vam hvala, gospodine Whiting. I
22 zahvaljujem se i gospodinu Blacku.

23 SVJEDOK: Mogu li? Dozvolite da objasnim. Evo, ovde na karti se vidi, ovo
24 je istočni taj deo. Istočno, ovo što pokazujem je Srbija, odnosno njena severna

25

26

27

28

29

30

1 pokrajina Vojvodina. Zapadno kako idem, to je Republika Hrvatska. Ova granica
2 odavde pa južno dole, to je Bosna i Hercegovina, a ovo što je - dozvolite -
3 vidite ovo je zapadni deo Republike Srpske Krajine. Evo ga i vidite da je on
4 fizički odvojen od istočnog dela. Odavde, znači nije se moglo uspostaviti
5 kopnena veza jer ovo Republika Hrvatska na čijoj teritoriji vlast, vojska,
6 policija - nego se morala kopnena veza uspostaviti na pravcu koji preko Banja
7 Luke ovde nemamo, ali on /nerazgovijetno/ mogu ovde sada, Banja Luke, tim putem
8 koridora izvodi preko dva prelaza, zovu se Rača i Pavlovića most u Republiku
9 Srbiju, pa iz Republike Srbije se dolazi gore u ovaj deo. Znači, ide se kroz
10 Bosnu i Hercegovinu u Srbiju, pa onda gore u ovaj deo.

11 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] U redu. Ja ću ponoviti svoje pitanje
12 jer učinilo mi se da ste tako rekli maločas da, a ispravite me ako grešim, ja
13 sam shvatio da ste Vi rekli da ste uspostavljali koridor između istočnog dela
14 RSK koji je bogat i Srbije kako biste mogli da pomognete siromašnom zapadnom
15 delu. Iz toga evo i mog pitanja: kako povezivanje istočnog dela RSK sa Srbijom
16 pomaže siromašnom zapadnom delu RSK? A sada vidim da tu ima teritorije između
17 dva dela RSK, pa je tim moje pitanje još umesnije.

18 SVJEDOK: Zapadni deo RSK je imao jedini put života, jedini put kojega
19 nazivaju koridor, to je operacija Koridor, a ne put, jedini put života koji je
20 išao preko Bosne i Hercegovine na Srbiju, iz Srbije u istočni deo RSK. Znači
21 ovaj deo. I jedina veza je bila kopnena veza, znači, ovih prostora preko Banja

22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 Luke, Doboja i na dva mesta se moglo ući u Srbiju i to: na Rači prelazu i na
2 prelazu Pavlovića ćuprija ili Pavlovića most. Ovde nema obeležnih, mislim, nema
3 ovaj deo Srbije ovamo dole što na jug se proteže. I mislim sad je, znači, moralo
4 se veza uspostaviti preko Bosne i Hercegovine, dela Srbije i onda doći u istočni
5 deo Republike Srpske Krajine. Znači zapadni deo da bi imao ovde vezu morao je
6 ići preko dve postojeće republike. Mislim da sam jasan.

7 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Da, sada kada pokazujete na karti
8 jasno je. Zapravo koridor ide iz zapadnog dela RSK, a ne iz istočnog. I pre nego
9 što smo videli kartu, zato nije bilo jasno, ali sad mi je jasno. Hvala.

10 Izvolite nastavite, gospodine Peroviću.

11 G. PEROVIĆ: Časni Sude, ja imam samo još jedno pitanje.

12 P: Gospodine Đukiću, Vi ste jedan od neposrednih učesnika zbivanja o
13 kojima smo jučer i danas govorili. Šta ukazuju Vaša saznanja? Ko je u ovom
14 periodu učinio zločinački poduhvat?

15 O: Po svemu onome što se doživelo, što se dešavalo praktično na terenu,
16 evidentno je da je Republika Hrvatska sa svojom vojskom, kao država, znači
17 Republika Hrvatska učinili zločinački poduhvat protiv srpskog naroda na

18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 teritoriji Republike Srpske Krajine i protiv srpskog naroda na teritoriji
2 Republike Srpske, odnosno dela Bosne i Hercegovine.

3 P: Hvala.

4 Gospodine Đukiću, ja sam završio sa glavnim ispitivanjem sa Vama kao
5 svedokom.

6 G. PEROVIĆ: Časni Sude, nemam više pitanja za svedoka. Završio sam sa
7 svojim glavnim ispitivanjem. Hvala Vam.

8 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Puno Vam hvala, gospodine Peroviću.
9 Gospodine Whiting, izvolite.

10 G. WHITING: [simultani prijevod] Hvala, časni Sude.

11 Unakrsno ispituje g. Whiting:

12 [Tužitelj ispituje putem prevoditelja]

13 P: Dobro večer, gospodine Đukiću. Ja se zovem Alex Whiting i jedan sam od
14 zastupnika Tužilaštva u ovom predmetu. Da li Vam je to jasno?

15 O: Dobro večer. Jasno mi je.

16 P: Gospodine, pre nego što Vam postavim pitanja želeo bih Vas zamoliti
17 da pažljivo slušate moja pitanja i da isključivo dajete odgovor na postavljeno
18 pitanje. Da li Vam je to jasno?

19 O: Da.

20 P: Uglavnom ćete moći da kažete da se bilo slažete ili ne slažete. Neće
21 biti potrebno da dajete duga objašnjenja. U redu?

22 O: Da.

23 P: Pre nego što pređemo na srž stvari, želeo bih da Vas pitam u vezi
24
25
26
27
28
29
30

1 Vašeg sećanja kad je reč o vremenskim razdoblju jer govorimo o događajima koji
2 su se odigrali pred nekih 15-ak, 14, 13 godina. Da li mislite da imate dobro
3 sećanje kad je reč o vremenu kada su se događaji odigrali 1990., 1991. godine
4 ili pak Vaše sećanje kad je reč o vremenu događaja, vremenskom momentu, nije
5 toliko precizno i jasno?

6 O: Ja sam po odlasku u penziju 1994. godine napravio pribeležke o svemu
7 onome što se dešavalo. Objavio sam jednu knjigu, u toku su još dve, a sa jednim
8 kolegom sam radio - mojim podčinjenim starešinom - još jednu knjigu koja treba
9 da iziđe iz štampe. Tako da se uvijek podsjetim tih sećanja.

10 P: U redu. Gospodine, prekinut ću Vas i to ne radim zato što nemam
11 poštovanja za Vas, već rekli ste da biste to mogli reći u svega nekoliko
12 rečenica, ali zapravo niste odgovorili na moje pitanje. Da li biste mogli da mi
13 kažete sledeće, kakvo je Vaše sećanje o tom vremenu? Da li mislite da imate
14 dobro pamćenje ili ne u vezi tih događaja?

15 O: Mislim da imam veoma dobro pamćenje, posebno za neke događaje koje su
16 ostavili utisak...

17 P: U redu. U redu. Molim da pogledamo dokazni predmet 458. Da, nastavite
18 da idete dalje, da - odlično. Da li vidite ovu fotografiju? To je fotografija na
19 kojoj se vide četiri muškarca. Zapravo, na ovoj stranici imamo dve fotografije,
20 a mene interesuje ova fotografija s leve strane gde se vide četiri muškarca. Da
21 li je vidite, gospodine?

22 O: Vidim.

23 P: Da li prepoznajete bilo koga na toj fotografiji?

24 O: Prepoznajem s leva na desno, Mile Paspalj, predsednik Skupštine

25

26

27

28

29

30

1 Republike Srpske Krajine. Do njega u uniformi, ja. Do mene, gospodin Mile Martić
2 u policijskoj uniformi. I krajnje desno, komandant Srpske vojske Krajine,
3 general Mile Novaković.

4 P: Da li se sećate kada je snimljena ova fotografija?

5 O: Ja ovakvu fotografiju nemam, ali pretpostavljam da je to možda
6 poslije operacije "Koridor".

7 P: A to bi bilo kada nakon operacije "Koridor", kog datuma?

8 O: Mi smo završili operaciju 17. jula 1992. godine, a vratili smo se u
9 Knin 18. jula 1992. godine. Možda je iz tog vremena negdje. Ne znam.

10 P: Da li se sećate gde je snimljena ova fotografija?

11 O: Nešto mi nije poznata ova pozadina.

12 P: Ne sećate se ni kojom prilikom ste se Vas četiri našli ovako zajedno
13 a nakon operacije "Koridor"?

14 O: To je minorna stvar, vidi se da smo mi tu, a i mislim da je tu negdje
15 iz tog vremena.

16 P: Ako se ne sjećate, nema problema. Recite, ne sjećam se.

17 O: Ja sam general postao posle operacije "Koridor". Znači, posle te
18 operacije je ova fotografija.

19 P: Da li na temelju fotografije možete vidjeti da ste Vi tu već general?

20 O: To sam rekao. Ja sam general, postao sam general 18. jula 1992.

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 godine i ta je fotografija poslije operacije "Koridor".

2 P: Da, samo Vas pitam da li nešto na uniformi ili oznake, da li nešto na
3 tome ukazuje na to da Vi stvarno ste general u tom trenutku kad je snimljena
4 fotografija?

5 O: General jesam.

6 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Čini mi se da niste razumjeli
7 pitanje, gospodine Đukiću. Naime, pitamo Vas da li nešto što se vidi na
8 fotografiji pokazuje da ste Vi general, da li nešto na uniformi ovdje što Vama
9 kaže, aha to je uniforma koju nosi general ili nešto tako?

10 SVJEDOK: Pa vidi se generalski amblem na levom džepu košulje.

11 G. WHITING: [simultani prijevod] Hvala, časni Sude.

12 P: I hvala Vama, gospodine. Ta uniforma koju nosite, recite koja je to
13 točno, čega je to uniforma, koje vojske? Ili... to jest, kojeg entiteta?

14 O: Ovo je zvanična uniforma Republike Srpske Krajine, ali ovo je
15 uniforma koju sam ja nosio kao komandant posebnih jedinica milicije, odnosno
16 načelnik Uprave posebnih jedinica milicije.

17 P: Ta je funkcija bila u sklopu Ministarstva unutrašnjih poslova, zar
18 ne, gospodine? Nije bila u sklopu vojske?

19 O: Ta funkcija je bila dvosmjerno vezana, jednim delom za Ministarstvo
20 odbrane, a jednim delom za ministra unutrašnjih poslova. Stručni deo izvršavanja
21 zadataka bio je vezan za ministra unutrašnjih poslova i ja sam kao načelnik
22 Uprave posebnih jedinica milicije bio jedan od pomoćnika ministru unutrašnjih
23
24
25
26
27
28
29
30

1 poslova Republike Srpske Krajine.

2 P: O tome ćemo kasnije, a samo da razjasnimo nešto drugo. Ova uniforma
3 koju nosite Vi, ova uniforma koju nosi gospodin Novaković - to su uniforme
4 Vojske Republike Srpske Krajine, jesam li u pravu?

5 O: Pa uniforma posebnih jedinica milicije u jednom vremenu zbog
6 obezbeđenja granice je promenjena i nije bila plava za pripadnike, već je bila
7 maskirna, ova šarena kao što se vidi na meni; a i na generalu Novakoviću.

8 P: Izvinjavam se. Da li sam Vas razumio, Vi zapravo kažete da je ovo
9 policijska uniforma, dakle da i Vi i gospodin Novaković imate policijske
10 uniforme?

11 O: Uni... govorim Vam, uniformu jedno vreme /nerazgovijetno/ jedinica
12 milicije, posebno one milicije koje su bile na granici, bila je maskirna
13 takozvana, ova šarena uniforma. Ovdje se vidi kombinacija, plave pantalone kod
14 mene, šarena košulja i plava bereta.

15 P: Uniforma koju Vi imate razlikuje se od uniforme gospodina Novakovića,
16 je li tako?

17 O: Pa sada kad gledam na ovoj fotografiji razlikuje se, ali mi smo imali
18 različitih uni... mislim, za isto zvanje, isto mesto, u istim jedinicama,
19 različitih nijansi uniforme. To je nabavljano od različitih proizvođača, tako da
20 čak nijanse košulja, bluza, pantalona - nisu bile iste. Ovde je evidentno da
21 razlika...

22 P: Gospodine, izvinite. Kada sam Vas zamolio da identifikirate ljude na
23 fotografiji, Vi ste ovog čovjeka koji se nalazi sa desne strane identifikirali
24 kao komandanta Srpske vojske Krajine, generala Milu Novakovića, je li tako?

25 O: Točno. I on je bio komandant Srpske vojske Krajine. Krajem novembra
26 je postavljen i bio je sve do 1994. godine, ne znam, februara marta meseca.

27

28

29

30

1 P: A na ovoj fotografiji, da li je on u tom svojstvu? Da li kažete da je
2 on bio tada na fotografiji imao neku drugu funkciju kada je snimljena baš
3 fotografija ili ne?

4 O: Ne mogu Vam dati odgovor, ali po amblemu koji nosi na... vidim isti
5 amblem nosimo, sličnu uniformu nosimo, ne mogu dati precizan odgovor.

6 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] A da li sam ja u pravu kad kažem da
7 ja pamtim da ste Vi maloprije rekli da ste Vi ovu uniformu nosili u svojstvu
8 komandanta posebnih jedinica milicije? Dakle, da niste bili komandant vojske. To
9 ste rekli na stranici 84, redovi 7 do 10.

10 SVJEDOK: Ja nikad nisam bio komandant vojske. Bio sam komandant brigade
11 u Jugoslovenskoj narodnoj armiji.

12 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Molim Vas, poslušajte moje pitanje
13 malo bolje. Nisam ni rekao da ste bili komandant vojske. Ja sam Vas pitao, jesam
14 li u pravu da ste nam Vi rekli pre nekoliko minuta da je uniforma koju nosite na
15 ovoj slici, uniforma komandanta posebnih jedinica policije? Tu možete reći: "Da
16 sudijo, u pravu ste." ili "Ne, sudijo, pogrešili ste."

17 SVJEDOK: Ja pretpostavljam da je ovo slika dok sam bio komandant
18 posebnih jedinica policije.

19 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Ne, niste odgovorili na moje pitanje.
20 Moje pitanje je slijedeće: ta uniforma, nju ste nosili u svojstvu komandanta
21 posebnih jedinica policije. Da li ja imam pravo kad to kažem? To je moje
22 pitanje, da li ja imam pravo kad to kažem jer me zanima da li je krivo nešto
23 prevedeno?

24 SVJEDOK: Mislím da je to uniforma koju sam nosio kao komandant posebnih
25
26
27
28
29
30

1 jedinica policije.

2 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] U redu. Hvala. A general sa desne
3 strane, Vi kažete da je u to vrijeme on nosio uniformu vojske, je li tako?
4 Vojske RSK? Jesam li u pravu?

5 SVJEDOK: Ja ne mogu da sužim /?suzim/ vreme. Taj general je bio meni
6 podčinjeni dok sam ja bio komandant posebnih jedinica milicije. On je bio
7 komandant jedne od brigada na teritoriji...

8 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Ja se izvinjavam, moram Vas
9 prekinuti. Trenutno Vas ne pitam kada, samo Vas pitam - ovaj general da li on
10 nosi uniformu vojske, a ne posebnih jedinica policije? To ste naime ranije
11 rekli, pa sad Vas pitam da li to stvarno jeste tako?

12 SVJEDOK: On nosi uniformu vojske.

13 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Dakle, pitanje je bilo da li je to
14 policijska, vojna ili ne? Dakle, imamo razne vojne uniforme, ali ovdje imamo taj
15 problem što pokušavamo samo utvrditi koja pripada kome. Dakle, rekli ste da je
16 Vaša uniforma uniforma posebnih jedinica policije. A ova druga, to je vojska,
17 SVK, je li tako?

18 SVJEDOK: S tim što i ova moja može biti vojske isto.

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala. Samo malo, ali pustimo sad to
2 po strani. To nije bio dio mog pitanja.

3 Ja se izvinjavam što sam Vam oduzeo toliko vremena.

4 G. WHITING: [simultani prijevod] Nema problema. Hvala, časni Sude.

5 P: Dakle, gospodine, Vi nam ne možete reći šta je u tom trenutku, koja
6 je bila funkcija generala Novakovića u vreme kada je snimljena fotografija?

7 O: Pa ne mogu tog detalja po ovoj slici da se setim. Mislim, kad bih
8 sužio /sic/ vreme slike, znao /?bih/ kad je nastala. Ja uopšte ovakvu
9 fotografiju nemam. Da je imam... dao bi Vam odgovor.

10 P: Gospodine, ranije ste nam rekli da je ova fotografija snimljena,
11 mislim da ste rekli, nakon 18.07.

12 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Mislim da je rekao nakon 17. jula.

13 G. WHITING: [simultani prijevod]

14 P: Dobro, nakon 17. jula 1992. Da li je teško sjetiti se koji je bio
15 položaj generala Novakovića u periodu nakon tog datuma?

16 O: General Novaković je nakon 18. jula, molim Vas, 1992. godine sve do
17 pred kraj novembra 1992. godine bio komandant brigade posebnih jedinica milicije
18 za oblast Kori... ovaj, Kordun; men...meni podčinjen.

19 P: A zbog čega ima različitu uniformu od Vas?

20 O: Ja sam Vam rekao da su uniforme različiti nabavljači, različiti,
21 ovaj, proizvođači i mi smo se dosta razlikovali po nijansama ove uniforme - ne
22 po vrsti. Ovo je maskirna uniforma i na jednom i na drugom od nas dvojice, ali u
23 nijansama se razlikuje.

24 P: A kada ste ga identificirali na fotografiji, zbog čega ste rekli da
25 se radi generalu u SVK?

26

27

28

29

30

1 O: Pa on jeste general Srpske vojske Krajine i komandant Srpske vojske
2 Krajine. Komandant Glavnog štaba Srpske vojske Krajine i na toj funkciji je bio,
3 reko sam Vam, od kraja novembra do postavljenja novog komandanta, generala
4 Čeleketića, a to se desilo početkom 1994. godine.

5 P: U redu.

6 G. WHITING: [simultani prijevod] Mislim da je sada dobar trenutak.

7 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Da, jeste. Sada ćemo prekinuti rad.

8 Nastavit ćemo sa radom sutra u 14.15h u ovoj sudnici. Prekidamo sa radom.

9 Hvala.

10 SUDSKA SLUŽBENICA: [simultani prijevod] Ustanite molim.

11 ... Sjednica završena u 18.59h.

12 Nastavak zakazan za petak,

13 20.10.2006. u 14.15h.

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30